BONDIA® ARUBA

E

Ta bon cu tin...
Huez ainda...

Diasabra 18 di November 2023 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

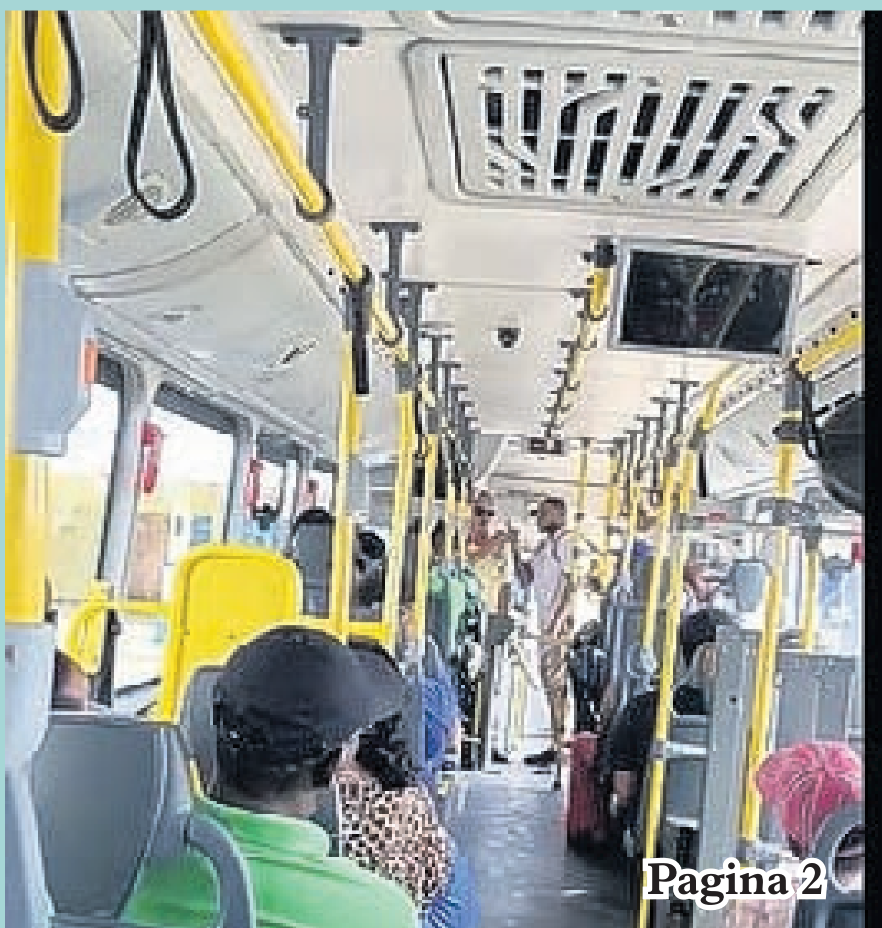
Proyecto di embeyecemento di Eagle Beach progresando, pero molester di mal holor ta keda



Pagina 4

- **Persona deteni pa intento di asesinato**
Pagina 4
- **Libertad temporal pa ex-Senador Mericano acusa di fraude bin Aruba cu vakantie**
Pagina 6
- **Presidente di Congreso Mericano ta pone video di 6 di Januari disponible pa publico general**
Pagina 24

Arubus a tuma medida fuerte contra persona cu comete agresion contra chauffeur



Pagina 2

Partidonan ta pleita cu otro un siman prome cu eleccion na Hulanda



Pagina 9

Suspenso na Argentina faltando un dia pa eligi presidente nobo



Pagina 10

Aunke ainda e proyecto no ta completamente cla,

A habri caminda di Wilhelminastraat-Columbustraat

E proyecto cu a cuminsa 11 di april di e aña aki finalmente ta kedando cla aunke cu varios contratempo manera DOW a informa anteriormente, siman pasa e departamento aki a pidi 5 dia extra pa por caba cu e trabaonan di pone klinkers y asina por a habri e caminda ayera.



Ayera, mediante un publicacion riba su rednan social DOW a menciona cu e proyecto no ta 100% cla, debi cu ta falta pa pone klinkers na e stupinan y caba cu par di afwerkingnan chikito, pero a caminda si a habri..

Nan a duna danki na e comunidad pa e comprension y nan a anuncia tambe cu fase 2 di embeyecemento di Wilhelminastraat (parking) tambe lo cuminsa pronto.

Na comienso di augustus, nan a informa cu a hiba materialnan na e sitio pa e trabaonan por sigui cana, e contratista a cuminsa cu e trabaonan di RWA den Columbustraat. Nan tambe a bay coba den caminda, pone tubonan y e cera e bakprofiel bieuw. Esey tabatin un duracion di 5 siman.

Ora nan a finalisa cu e trabao di e bakprofiel bieuw nan a cuminsa cu trabaonan di pone klinkers riba e caminda.

Den e prome siman di september, a cuminsa cu trabaonan di RWA den Wilhelminastraat sigui pa trabaonan di klinkers, unda un parti di a keda cera.

Esaki tabata e planning cu contratista a duna na nan y nan tabata premira cu e prome siman di october e proyecto lo por a keda cla si no haya ningun contratiempo mas, algo ciertamente a sucede.
Dia 11 di april 2023 a cuminsa cu e proyecto di renoba y structura e caminda di Columbustraat y un parti di Wilhelminastraat.

E proyecto ta encera renoba Columbustraat unda e caminda ta bay bira den di asfalt pa klinkers y crea mas area pa peatonnan. Tambe crea mas zona di parkeer, crea un plasa y embeyece e area cu klinkers, pone mata y luznan.

Den Wilhelminastraat e proyecto ta encera cu for di e crusada di Columbustraat te cu e crusada di Ooststraat, lo transforma e caminda di asfalt pa klinkers y tambe crea mas area pa peatonnan.
"Lamentablemente den e proyectonan akinan tambe a experiencia un retraso pa motibo cu ora e frees e caminda a encontra cu e bakprofiel tabata hopi halto y e deksel tabata den mal estado. Cual cu ora cu un truck a para riba dje, esaki a cay completamente den otro. Mirando e situacion di con e deksel a keda, mester a tuma un decision kico ta e siguiente paso cu lo bay tuma y esaki lamentablemente a causa un retraso grandi riba e proyecto," nan a informa.

Nan mester a haci ful un diseño nobo pa motibo cu un parti di e bakprofiel ta pasa bao di 2 edificio y nan kier a hala esaki for di bao di e edificionan. Esaki lo bira un proyecto separa di e proyecto di embeyecemento pa motibo cu nan mester a canalisa e fluho di awa cana bon.



Arubus a tuma medida fuerte contra persona cu comete agresion contra chauffeur

Par di dia pasa, a bay viral un video di un usuario di Arubus na unda tabata mustra un otro persona cu tabata agredi verbalmente y pushando e chauffeur di e bus cu e tabata dispuesto pa haci uso di dje, mesora diferente reaccion a tuma luga y tambe di e mesun compania Arubus N.V.

Den e un comunicado Arubus NV a splica cu e compania "no ta tolera ningun falta di respet, tampoco ningun tipo di mal comportacion contra cualkier empleado di nos compania y tampoco contra ningun di nos pasaheronan."



Manera por a mira caba riba medionan social, tin un video circulando caminda un pasahero ta falta respet contra di un di nan chauffeurnan diaranson ultimo.
"Siguiendo nos procedura custumbra, a analisa tur prueba cu por a haya, interno y externo. Tambe nos a scucha e chauffeur en cuestion su experiencia cu e caso y muy principalmente pa su situacion emocional den e caso aki. Na momento cu pruebanan a wordo analisa y documenta, Gerencia a bay over na tuma un decision riba e a caso aki. Mesora gerencia di Arubus a informa e persona en cuestion pa medio di un carta, cu su persona ta prohibi di subi cualkier propiedad di Arubus, incluyendo nos busnan pa un tempo indefini."



Alabes Arubus a elogia e chauffeur en particular cu a haya su mes den e incidente aki, caminda e la demostra un actitud hopi trankilo y profesional y a sa di domina su mes na e miho manera cu Arubus por a spera di su persona.

Pa medio di esaki Arubus NV kier enfatisa, cu lo no tolera ningun tipo di agresion, falta di respet, intimidacion y mucho menos insultonan den direccion di nan empleadonan ni tampoco nan pasaheronan riba cualkier propiedad di Arubus, incluyendo busnan riba caminda transportando publico.

Arubus NV ta spera cu e tipo di incidentenan, manera esun di diaranson ultimo no tuma luga mas y cu nos por sigui brinda e mihor di nos servicio na tur nos pasaheronan.

"Un acto inaceptabel"
Pa minister encarga cu Transporte Ursell Arends, esaki ta un acto inaceptabel, el a señala cu el a tuma nota di un video alarmante unda un persona a bira agresivo riba un chauffeur di Arubus.

"Un comportacion inaceptabel y ta un falta di respet rotundo pa trahadonan cu ta esencial pa transportacion na Aruba. Nos ta condena e acto aki y ta spera cu autoridadnan concerni tuma debido accion." E mandatario a sigura riba su rednan social.

Leonardo Figaroa lider PDP:

"Ora bo ta un politico, bo tin cu responsabilisa bo mes na e pueblo di Aruba"

Partido Direccion Politiea (PDP) ta e partido politico mas nobo, te na e momentonan aki, na Aruba y ta wordo lidera pa e hoben studiante di ley, Leonardo Figaroa. Durante su prome conferencia di prensa diahuebs mainta, Figaroa a elabora ariba diferente topico, entre otro derechonan di mucha y abuso sexual, pero durante e conferencia el a resalta tambe kico, como un hoben politico drentando e arena politico, ta su vision y speransa como un posibel futuro gobernante di pais Aruba.



Figaroa a remarca cu hopi politico na Aruba, algo cu el a siña durante e ultimo eleccion, tin interesnan personal y esey, el a señala, ta un problema hopi grandi pasobra mayoria biaha na ta drenta politica cu un bon meta den mente, pero na caminda esey ta bay perdi y e no ta bira mas tocante traha pa e pais, e ta bira traha pa sigura nan cartera y nan beneficionan.

No ta un secreto cu hopi persona den pueblo aworaki tin hopi desconfiansa den politica. Tocante esaki, e hoben lider di PDP a resalta cu como un partido nobo nan no ta bay priminti di haci tur cos diferente, pero loucal cu nan ta purbando di haci ta stimula e pais pa comprondе nan pensamento di un forum politico.

"Esey kiermen cu pa mi e no ta importa si mañan bo vota pa mi si of no, claro cu mi tin e deseo pa bo vota pasobra mi kier representa bo, mi kier ta un di bo parlamentarionan mas hoben pa eleccion di 2025, pero e esencia real di e campaña electoral pa nos ta un dialogo cu e pais," el a remarca.

"Aworaki nos tin un gobierno cu ta asina desconecta for di e realidad," el a indica. El a señala cu PDP no tin pensa di hiba e campaña di T-shirt, bandera, fiesta pasobra no tin nada di fiesta aworaki na Aruba. "Nos tin un pobresa nobo na e pais aki, nos tin hende, tata, mama cu mester traha dos pa tres trabao pasobra costo di bida a subi. Nos kier hiba un campaña serio basa solamente riba solucion. Si mañan e pueblo vota pa PDP, kico abo por haya como solucion si nos ta esunnan yama pa drenta gobierno?," el a agrega.

Kedando den e mesun liña, Figaroa a subraya cu loke realmente ta interes ta kico e politiconan ta haci ora nan ta den gobierno. El a cuestiona pakico tin un lider di oposicion cu a bay Hulanda cu un sociaal cultureel plan bureau mientras cu Aruba mester di e lider di oposicion y di e parlamentario pasobra pueblo ta paga nan pa traha aki na Aruba.

"Locual ami ta haci ta cu mi ta cuestiona nan pasobra na final di dia, ora bo ta un politico, bo tin cu responsabilisa bo mes na e pueblo di Aruba. Nos ta kere cu e vision cu PDP ta trahando riba dje ta un vision cu hopi persona por haya su mes aden y locual ami kier stimula pueblo ta drenta den dialogo cu nos partido, pasobra nos ta bay habri nos miembresia pronto," el a indica.

Figaroa a enfatisa cu PDP no ta un partido na unda e lider ta e unico cu lo dicta y manda, pero mas bien ta e miembronan ta esunnan cu ta bay tin e ultimo palabra.

El a splica cu e motibo ey mes tambe e partido a dicidi di cambia su statutonan di tal forma cu e como lider e no ta esun cu tin e ultimo palabra, pero ta e miembronan ta esnan cu ta bay bisa ken nan kier wak riba ki number riba lista y kico ta e programa cu nan ta sinti ta importante.

Na mesun momento el a sigura cu si PDP mañan haya su mes den un situacion manera a surgi cu parlamentario Sievenger, e persona ey no lo ta mas miembro di e partido pasobra, for di su punto di bista, e miembronan lo duna un mensahe cla y raspa cu nan no ta para pa personanan cu a wordo condena

El remarca cu aunke Sr. Sievenger ta den su proceso legal den su apelacion, e punto ta e topico di integridad y e nubia preto cu ta colga ariba un instituto manera Parlamento di Aruba ora cu tin politiconan cu ta wordo investiga y cu ta wordo condena.

"P'esey mi a bisa cu pa nos tabata importante pa habri e staatsregeling di pais Aruba manera tin'e na Corsou y Sint Maarten, nos kier wak un articulo cu ta indica cu na momento cu un minister ta cay den investigacion di Ministerio Publico, e tin cu pone su funcion abao," el a señala.

Por ultimo e lider di PDP a toca e topico di transparencia y el a remarca cu di gobierno ta transparente y ta brinda tur e documentonan, y si mañan pa un of otro motibo, MEP no ta e partido cu ta sigui den gabinete mas y in traspaso di gobernacion, transparencia ta permiti nan haci un bon traspaso.

Figaroa a indica cu e berdad ta cu traha ley na Aruba no ta facil y pa full e pais tin solamente ocho hurista specialisa cu ta traha na DWIZ, y esey, el a señala, lo por ta un indicacion di pakico pais Aruba no ta cumpli cu normanan internacional, pasobra gobierno no ta pone como punto di atencion.

El a enfatisa cu loke nan kier mira ta un miho conexion, un miho relacion entre kico ta e suministro di studiantenan cu ta caba nan estudio universitario cu nan por haya un trabao na Aruba mes y no mester bay otro caminda pa haya un trabao den nan ramo.

"Ora ami caba di studia mi tin un debe di 120 mil florin na Arubalening, y tin hende den gobierno cu no tin ni un mavo diploma cu ta cobra shete mil florin pa luna. Kico ta e mensahe cu bo ta manda pa mi como studiante. Tambe mi ta wak cu na Boneiro e salario minimo ta 1800 dollar, mi ta wak cu na Boneiro no solamente nan ta paga mi pa traha den belasting kantoor, pero nan ta bisa mi cu nan ta paga mi estudio tambe," el a resalta.

Pa finalisa el agrega cu pa PDP e esencia ta cu nan kier pa e gobierno lanta for di soño pasobra tin hopi hoben ta bayendo y nan no kier perde e inteligencia ey cu por wordo usa aki na Aruba pa hiba e pais pa dilanti.

Persona deteni pa intento di asesinato

Tres siman pasa tabatin un caso di intento di asesinato na Olde MOlen. Recherche di Noord a cuminsa un investigacion riguroso na unda ayera diabierna den oranan di mainta, Team di Aresto a detene riba caya e sospechoso inicial H. Di 18 aña di edad, naci na Aruba.

Despues a haci un entrada hudicial conhuntamente cu K-9 na un cas na Sero Patrishi, segun Cuerpo Policial a informa den un comunicado di prensa. Durante e entrada hudicial, a encontra un arma di candela y municion y droga.

No ta descarta cu lo tin mas detencion.

Esaki ta destaca e bon trabao di recherchenan di Noord, cu a traha incansablemente pa pone man riba e sospechoso.

Cuerpo Policial ta haci un apelacion na esnan cu sa algo of mira algo pa yama e tiplijn di polis cu ta 11141. Bo anonimidad ta keda garantisa.





Promer premier di Aruba, Henny Eman, hospitalisa

Diahuebs anochi, promer Minister President di Aruba, mr. Henny Eman (75), a wordo hospitalisa.

Segun un comunicado di prensa di partido AVP, e estadista grandi aki di Aruba ultimo añanan ta sufriendo cu un serie di reto cu su salud. Desde algun siman awor e confronta un acumulacion di contratiempo cu su salud. E situacion a empeora cu e mester a bay hospital diahuebs anochi y a keda interna. Su condicion ta keda stabiel, pero hopi fragil.

Su señora y rumannan tabata cune te laat den anochi.

Henny Eman tin un carera impresionante di tres Gabinete y ta reconoci como e homber cu e vision y e liderazgo pa a crea e industria turistico moderno di Aruba despues cu Lago a cera, segun e comunicado. E industria riba cual henter Aruba ta depende awe.

Tambe el a lidera Aruba den e temponan dificil cu Aruba a bira Pais ariba su mes como e Promer Minister President na aña 1986. Den seno di famia Eman e ta ruman grandi cu a yuda carga e famia na un edad hoben dor di temponan dificil cu nan tata Shon A a fayece y a laga 8 yiu un viuda atras. Famia Eman ta keda positivo, cu poder di Dios, Henny lo por recupera for di e contratiempo aki.

Proyecto di embeyecemento di Eagle Beach progresando, pero molester di mal holor ta keda

Ayera a traves di un comunicado di prensa Minister di Turismo y Salud Publico, Dangui Oduber a anuncia e progreso di e proyecto di embeyecemento di e strip di Eagle Beach. Un proyecto cu ta core for di e rotonde di e hotel Amsterdam Manor te cu e rotonde di Alhambra Mall.



Den e comunicado Minister Oduber a splica cu e proyecto di embeyecemento ta den su fase di embeyece henter e strip di Eagle Beach den cuadro di e mehoracion di producto Aruba. E proyecto lo percura tambe pa uniforma e paisahe cu flor- y piedranan blanco, mas bari di sushi pa henter e strip por keda mas organisa y miho structura pa un experiencia mas agradabel pa tanto e bishitantenan y como e localnan.

El a indica cu e proyecto aki ta un colaboracion entre Tourism Product Enhancement Fund (TPEF), Aruba Tourism Authority (ATA), DOW y conhuntamente cu tur e general managers di e propiedadnan hotelero cu a compromete nan mes pa haci e mantencionnan necesario den futuro.

E area turistico aki, a pesar di esfuersonan pa embeyece e area, ta keda cu un nubia preto riba dje, cual ta e holor sumamente desagradable di awa sushi pa motibo di e planta di Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Bubaliplas.

E situacion di RWZI Bubaliplas ta uno cu pa hopi tempo caba ta afecta e area turistico aki fuertemente y cu tambe tin posibel consecuencianan bacteriologico y di contaminacion debi na un Bubaliplas disfuncional cu ta un peliger potencialmente importante pa e pueblo di Aruba, economia y naturalesa.

E noticia di e proyecto di embeyecemento di Eagle Beach a causa algun reaccion entre ciudadanonan, na unda cu hopi ta cuestiona pakico en bes di inverti den embeyecemento di e area aki, no ta inverti pa drecha e situacion di emergencia cu tin cu e planta di Rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Bubaliplas.

Na mas di un ocasion turistanan bishitando Aruba a expresa ariba rednan social nan mal impresion cu e holor stinki y insoportable pa motibo di e situacion di Bubaliplas.

Dia 15 di november ultimo por a mira un comunicado di Gobierno di Aruba indicando cu despues di yobida di ultimo dianan e volumen di awa cu a acumula den Bubaliplas a yega na un nivel critico. Na e momentonan aki no tin capacidad den e plas mes pa sigui retene tanto awa y tampoco ta responsabel pa laga e nivel sigui subi y desborda den vecindario.

“Esaki ta un situacion di emergencia pa cual Gobierno, den coordinacion cu tur departamentonan concerni, incluyendo oficina di maneho di crisis, a analisa tur opcion y a keda nada otro cu aproba pa habri e sluisnan di emergencia temporalmente pa asina baha e nivel di e awa den Bubaliplas,” nan a remarca.

E capacidad di procesa di Bubali Plas ta demasiado chikito y ademas falta di mantenemento di tuberia, entre otro entre high rise y Bubali, a kibra y awa sushi ta bin halto. E tuberia tin por lo menos 30 aña sin cambia y e problemanan ta keda montona.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba



Editorial

Ta bon cu tin...
Huez ainda...

E siman aki e caso di fundacion ABC contra Pais Aruba, tocante e permiso di construccion (aanlegvergunning) otorga na Natura Development NV pa crea un beach na lama dilanti e hotel, a resulta den un debacle formal pa gobierno. Huez a opina cu e fundacion tabatin razon den nan apelacion y ademas a expresa cu e ministro cu a otorga e permiso (nos Promer Ministro), no tabatin un base legal pa haci esaki. Den e ley concerni (LRO) no tin stipulacion pa e zona specifico cu ta sustenta emision di tal permiso. Un victoria pa e fundacion, pero cu esaki e asunto no a termina. Lo ta logico si gobierno di su banda apela e sentencia di huez na Corte di Husticia, mientras tambe lo por spera accion di e compania desaroyador, cu a mira huez revoca e permiso emiti na juni di e aña aki. Pa corona obra, e ministro encarga cu maneho di medio ambiente y naturaleza, cu lo mester a emiti un exoneracion ('ontheffing') pa e compania, segun e permiso otorga, no a duna e exoneracion. Awor cu e eliminacion hudicial di e permiso mes, di repente e compania ta para cu man bashi. Como cu e compania no tabata un partido den e caso den corte, nan no por apela tampoco. Loke ta keda ta un posible caso di daño y perhuicio contra Pais Aruba. Den e proceso cu ta andando di por lo menos 2018, na varios momento gobierno a reacciona positivamente riba e plannan di e compania pa haya acceso na e pida costa di baranca dilanti su propiedad, pa converti esaki den un playa di santo pa su clientenan.

Si mester evalua e eventual obhecionnan cu por tin contra e plan aki, no ta trata solamente di e aspecto di destruccion y/o afectacion di naturaleza na e lugar, sino tambe kico e posible efecto lo ta di traha dos dam den lama, loke lo causa un cambio di coriente di lama na e lugar. Tin un estudio adecuado haci di e efectonan aki, no solamente pa e area aki, sino tambe pa e costa na ambos banda? Probablemente no, pero esey no ta relevante tanten e sentencia actual keda vigente. Si acaso gobierno logra gana su apelacion den corte, loke no ta sigur, anto atrobe ta bin dilanti e consideracionnan di naturaleza destrui y cambio di lama na e lugar. Cu esey, tambe lo surgi e asunto di e 'ontheffing' cu e otro ministro lo mester duna. For di loke nos por a observa den prensa te awor, el a mustra aprobacion pa e sentencia, dunando prueba visible di e desunion cu tin actualmente den gabinete tocante e asunto.

E diferencia di opinion ey a bin dilanti caba algun luna pasa, tempo cu el a pronuncia su mes contra e hecho cu e compania a cuminza caba cu e obra pa crea e beach, sin cu el a sikiera considera e ontheffing. Accion den corte di e fundacion a resulta e tempo ey den paro di e trabao cu e compania tabata haci. Pero e mandatario aki a mustra di no ta di acuerdo cu loke su colega a haci cu e permiso y tabata di tuma accion legal hunto cu e fundacion. No ta nada straño anto cu no tin ontheffing ainda y por lo pronto no ta necesario tampoco. Esaki lo caba di complica e ambiente den gobierno, ademas di e situacion entre compania y gobierno.

E compania lo mester reevalua e situacion, unda sigur nan lo considera paso huridico contra gobierno, cu a duna permiso anteriormente pa otro proyecto relaciona manera e tunnel cu a crea bao di caminda pa e clientenan por yega na costa. Di otro banda, haya compensacion pa daño y perhuicio no ta crea beach, cu consecuencia cu tin un compleho hotelero grandi sin acceso na lama cu nan a priminti.

Tur esaki ta duna nos di pensa tocante con nos gobierno(nan) ta anda cu ley, den e caso aki un ley, di desaroyo teritorial, cu e propio partido grandi den gobierno mes a crea. No cu tur hende den partido tabata contento cu su introduccion, pa e limitacion cu e ta pone riba con ta anda cu naturaleza. Awe nos por mira e consecuencianan, ora ta pensa cu ley no ta importa y cu tin asunto cu por 'fix despues'. Esaki ta conta tambe pa otro caso, manera e proyecto di hotel na Sero Colorado, unda aparentemente a 'lubida' cu tin procedimento di obhecion cu mester tuma na serio. Den ningun di e casonan aki por bisa cu e problema ta di ciudadano cu ta 'haci fastioso', ta gobierno mester vigila e procesonan aki y no priminti cos cu nan no por cumpli. Esaki ta un bataya cu a termina bon, ppero nos no mester carga speranza cu e ataquenan, di nos propio hendenan, riba cada pida costa cu nan por bende cu empresario stranhero pa traha hotel, lo sigui. Aunke nos ta di opinion cu e lema "No Mas Hotel" tin apoyo grandi den comunidad, esey no ta yuda si ta keda vota pa gobiernonan cu ta pone nan benefico cu bende tereno y hasta lama na promer lugar.

Finalmente, ta obvio cu, a pesar di un gobierno cu no ta tuma ley na serio, nos por observa cu de vez en cuando nos por bisa cu nos ta biba den un estado di derecho. E tempo cu un mandatario ta actua impunemente den nos cara, ta pertenece na pasado. "Ta bon cu tin huez ainda," nos lo bisa...

EPE: Na 2023 a atende 1630 cursista

Recientemente, Enseñansa pa Empleo a traves di un comunicado di prensa a comparti algun cifra di e servicionan cu ta duna na comunidad a traves di curso pa mehora nan oportunidadnan laboral.



Dialuna ultimo, Minister di Labor Glenbert Croes, acompaña pa demas colega minister y parlamentario, tabata presente na Enseñansa pa Empleo (EPE), na unda a tuma luga e apertura oficial di e facilidadnan completamente renoba y moderno, y e desvelo di e branding y logo nobo. E logo aki, ta representa un trapi di crecemento, direccion bay ariba cu ta significa progreso, pasobra EPE t'ey pa e desaroyo y progreso personal di e cursista. E colornan di e logo ta representa entre otro, positivismo, confiansa, lealtad y sabiduria.
Durante e ultimo añanan, por a nota cu e interes di comunidad pa bay dilanti y crece den nan trabou ta grandi. Den 2022 un total di 620 persona a tuma curso na Enseñansa pa Empleo, cu ta ofrece un diversidad grandi den tipo di curso cu ta hustamente locual e mercado laboral mester di dje. Importante pa remarca ta e hecho cu den 2023, EPE a logra drecha e oportunidad laboral di 1630 cursista.



EPE tin un variedad di cursonan disponibel pa hendenan local, internacional y di cualkier edad. E cursonan cu EPE ta ofrece ta entre otro di idioma manera Ingles, Hulandes y Papiamento, curso di Office Skills, Customer Service, Computer pa Principiante, mercadeo, administracion manera Boekhouden diferente nivel, y mucho mas. E cursonan mas gusta, ta esunnan di Waiters, Casino Dealers y e Klein Vaarbewijs, cu desde aña pasa, tin su examen practico tambe cu mester por domina, pa por logra e licencia pa maneha un boto. Mester bisa cu resultadonan di por ehempel cursistanan pa Casino Dealer, tin practicamente trabou garantisa.
Na 2022, cursistanan tabata tin e opcion pa scoge entre 19 diferente vak, pero awor na 2023, esaki a conoce un ampliacion y a yega te na 27 diferente curso. Esaki ta e motibo tambe cu EPE mester a aumenta e klasnan pa duna les, di 31 pa 64. Awe e cursistanan por gosa di localnan completamente remodela y moderno, ofreciendo nan un ambiente mas agradabel y eficiente pa por siña, segun e comunicado di prensa.

Libertad temporal pa ex-Senador Mericano acusa di fraude bin Aruba cu vakantie

Segun un articulo publica den Worcester Telegram & Gazette ayera, ex-Senador di Fitchburg, Dean Tran a keda aresta diabierna acusa di fraude, cu autoridadnan bisando cu el a sconde entrada legitimo pa asina cualifica pa beneficio di desempleo durante pandemia, pa un total di $30,120.

A acusa Tran di 25 cargo di fraude y tres cargo di documento falso di impuesto, segun autoridadnan. El a bisa cu e ta "absolutamente no culpable" durante un audiencia breve na corte na Boston, Merca.

Tran, kende tabata compaña pa su esposa y cuatro yiu, a keda den libertad y a permitie pa keda cu su paspoort, loke ta bay permitie pa biaha hunto cu su famia di vakantie aki na Aruba, cuminsando awe diasabra.

Autoridadnan ta acusa Tran di a gana $50mil como consultant pa un compania di parti automotor, ademas di "miles di dollar" den entrada di su propiedadnan di huur na Fitchburg. Fiscal ta bisa cu el a sconde su entrada di consultant y di huur den su declaracion di impuesto federal na 2021.

Su proximo audiencia den corte ta dia 11 di januari proximo. Den un caso separa, Tran tambe ta enfrenta cargonan di a viola ley di etica estatal, acusa di a pone su personal estatal campaña p'e den ora di trabao pa estado.

Tran, 48, un Republicano, a sirbi den Senado estatal te cu 2020, ora el a perde su campaña di reeleccion. Na 2022, el a fracasa den su intento pa tuma e asiento den Congreso di Re. Lori Trahan.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante uso di 's' y 'z'; 'b' y 'v' banda di otro

Den nos edicion di e siman aki atencion ta bay na e 'complicacionnan' cu nos herencia diverso ta trece pa nos den usa nos idioma den forma oral y por escrito. Pa motibo di esaki nos ta lucha, tin ora pero no semper, cu e pregunta ta con nos ta pronuncia y con ta skirbi algo. Esey ta depende tambe di e herencia cultural cu cada un di nos a ricibi den seno familiar, cu tambe por ta bastante diverso y ta hiba nos na un interpretacion diferente den cierto aspecto.

Por ehemplo, di un banda nos tin e regla cu den nos alfabet un 'v' ta un 'v' y no un 'b' den pronunciacion. Asina nos tin e caso di 'Alto Vista' unda ta skirbi e nomber ey cu un 'v' y nos ta pronuncia esey tambe como tal. En cambio, na Spaño, di unda e palabra aki ta origina, ta pronuncia esaki practicamente manera un 'b'. Tin un diferencia si, na Spaño tambe entre un 'b' y un 'v', pero mas tanto ta dificil pa capta e diferencia. Sin embargo nos por mira por ehemplo riba internet, y sigur den medionan social, cu tin hende di habla hispana mes cu no sa haci e distincion aki bon y ta intercambia e dos letternan aki eroneamente.

Cerca nos den Papiamento, tumando como punto di salida cu nos ta maneha un distincion estricto, nos ta haya e fenomeno cu nos tin anto dos 'vista' o 'bista'... Banda di esaki nos tin un cantidad di otro palabra cu originalmente na Spaño ta skirbi cu 'v' y cu pa un parti awendia a haya e forma skirbi cu un 'b'. Asina nos conoce voluntad (boluntad) y e palabranan deriva di esaki: voluntario, voluntarismo o nan equivalente skirbi cu un 'b'. Di igual manera nos tin e situacion cu e 'z' y 's', unda e 'z' ta pronuncia manera un 's'. Asina nos por mira tanto 'enseñanza' como 'enseñansa' regularmente usa banda di otro. A proposito, nos a caba di usa e palabra 'usa' cu ta aparece tambe como 'uza'.

Pa e lista oficial di palabra di Papiamento a tuma e decision di converti tur 'v' di e palabranan original, cu ta pronuncia como un 'b', den un 'b'. Asina den e lista nos no ta topa cu e forma anterior, cu tabata masha comun den e epoca precedente, skirbi cu un 'v'. Tambe e palabranan cu originalmente ta skirbi cu 'z', a bira skirbi cu 's'. Esey no ta kita cu te awe ainda, y awor hasta por bisa atrobe, ta aparece e palabranan aki skirbi den e forma original Spaño. Esaki tin tur cos di haci cu e forma – diferente – con nos a siña Papiamento, cu nos background familiar y cultural diferente, y cu historia.

Historia di influencia di Spaño den Papiamento
E encuentro cu Spaño, y den e tempo anterior cu Portugues, a trece cune cu pa gran parti esnan cu a traves di tempo tabatin e habilidad di sa skirbi y lesa, tabata defini pa nan mes con pa skirbi un palabra. Tin hende cu tabata mantene e ortografia original, otronan tabata skirbi e palabra manera e tabata zona pa nan, esaki mas tanto pa falta di conocimento ta con e forma original tabata. Cu e standardizacion cu a bin cu e introduccion di un ortografia oficial e practica ey no a desaparece. Es mas, banda di e inmigracion historico di hende di e continente na cual nos ta pertenece, nos a haya un entrada masivo, mas grandi cu nunca den nos historia, di hende di habla hispana. Esaki obhetivamente a trece un impulso fuerte atrobe pa e forma di skirbi segun e tradicion Spaño, mientras cu den e poblacion di Aruba mes e custumber ey, a pesar di e ortografia oficial, no a desaparece. Y esey ta e realidad cu nos ta mira den nos medionan di comunicacion, por ehemplo. Nos no ta mira tanto cambio den e diversidad grandi aki, pero esey ta parti di cambionan cultural cu tin como caracteristica cu nan ta tuma hopi tempo, probablemente varios generacion, pa cambia. Manera bisa na varios ocasion, nos no ta autoridad y no t'ey pa impone nada. Mas bien mayor uniformidad den nos manera di skirbi lo bin, cu tempo, for di enseñanza.

Merca:

FDA ta controla importacionnan di canela despues di casonan di apelmoes contamina cu lood

(AP)—Food and Drug Administration (FDA) na Merca ta evaluando importacion di canela for di varios pais pa contaminacion di lood despues di hopi reportahenan di muchanan cu a bira malo despues di e come un paki di apelmoes.

Canela for di un fabricante na Ecuador ta "problemente e fuente" di nivelnan halto di lood descubri den pakinan di apelmoes conecta cu malesanan den al menos 34 mucha den 22 estado, segun FDA a informa diabierna.

Pero e agencia a nota cu no tabatin otro reportahe di malesa of nivelnan halto di lood den sanger conecta cu e especia cu ta popular den cushinamento pa Pasco. E agencia no por a colecta y directamente test muestranan di e canela den e producto. Registronan di importacion ta mustra cu WanaBana LLC di Coral Gables, Florida, a ricibi carganan di puree di apel cu canela for di Austrofood—e fabricante na Ecuador.

A descubri nivelnan di lood 200 mas halto cu e recomendacion di FDA ta permiti den un paki debolbi di e puree di Wana Bana colecta for di un tienda di Dollar Tree, segun oficialnan ta bisa. E agencia no ta regula nivelnan specifico di metalnan pisa—incluyendo lood—den especianan, manera Joanne Slavin, un profesor di ciencia di cuminda na University of Minnesota, a bisa.



Consumidonan mester ta na haltura cu canela por contene lood, el a bisa, pero e publicacion di FDA diabierna a bisa cu no tin indicacion cu productonan di canela fuera di e apelmoes a ser afecta. Malesanan conecta cu e pakinan a ser reporta den muchanan entre 1 pa 3 aña, cu al menos un mucha mustrando un nivel di lood den sanger ocho biaha mas halto compara cu e nivel cu ta causa preocupacion, segun Centers for Disease Control and Prevention (CDC).

No tin ningun nivel safe di exposicion na lood, pero CDC ta uza un marca di 3.5 microgram pa cada deciliter di sanger pa identifica muchanan cu nivelnan mas halto cu otro. E nivelnan di lood den sanger di e muchanan afecta a varia entre 4 pa 29 microgram pa cada deciliter. E producto debolbi ta inclui pakinan di apelmoes cu canela di WanaBana y Schnucks and Weis. Esakinan a ser bendi na Dollar Tree, riba Amazon y den otro tiendanan online.

Muchanan cu por a come e productonan aki mester haya test pa nivelnan di lood, oficialnan di salud ta adverti. Muchanan cu a bira malo a reporta dolor di cabes, mareo, sacamento, diaree y anemia, pero hopi biaha muchanan no ta mustra sintomanan mes.

Exposicion na lood por causa problemanan serio den cognicion y comportamento. Metalnan pisa manera lood por contamina productonan comestibel via tera, aire, awa of procesonan industrial, segun e American Academy of Pediatrics.

Hulanda:

Un cantidad di mucha chikito cu problema respiratorio den cambernan di cuido intensivo

(NLTimes)—Departamentonan pediatrico y cambernan di cuido intensivo (ICU) pa muchanan den hospitalnan Hulandes actualmenta ta mirando un cantidad inespera di mucha chikito cu problemanan respiratorio debi na e virus sincitial respiratorio (RSV), manera NOS a reporta diabierna.

Segun Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu (RIVM), RSV ta e virus di griep mas comun entre muchanan chikito, cu casi tur mucha ta cotrata den nan prome aña di bida. Sintomanan ta inclui verkoudheid y tosamento, y casonan mas severo ta inclui respiracion cortico y keintura halto.

Frecuentemente e virus ta resulta den sintomanan cu



ta causa baby bebe menos, y mayornan ta ser conseha pa haya ayudo medico inmediatamente si nan baby cuminsa manifesta sintomanan di griep dentro di e prome luna di su bisa. Aunke no ta comun pa muchanan muri di e virus na Hulanda, aproximadamente 150 pa 200 baby ta drenta ICU pa via di RSV tur aña. Entre babynan saludabel, un den 56 ta ser hospitalisa debi na un infeccion di RS.

Loke ta notabel e aña aki ta cu e peak den e cantidad di infeccion di RSV ta pasando mucho mas trempan compara cu den e ultimo añanan, cu casonan yegando nan peak den december. E cantidad actual di infeccion ta dos biaha mas halto caba compara cu den e mesun periodo aña pasa.

Segun Lissy de Ridder, presidente di Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde (KNV), e situacion ainda ta manehabel. Sinembargo, el a nota cu debi na e problema di capacidad, pashentnan mester biaha distancianan largo pa cuido di emergencia.

University Medical Center Groningen (UMCG) tambe a observa un peak den pashentnan cu e virus RS. "E peak di RSV semper ta basta predicibel, pero desde corona e previsibilidad no ta sigur mas. Pues nos no sa si e lo keda asina," Eduard Verhagen, hefe di Beatrix Kinderziekenhuis UMCG, a bisa.
Algun luna pasa, European Medicines Agency (EMA) a aproba un vacuna contra RSV. E vacuna, produci pa Pfizer, por ser administra pa hende muhenan na estado, ofreciendo proteccion pa nan baby pa e prome seis lunanan despues di nacemento.

Boneiro:

Creando historia, Nacionnan Uni, CARICOM y COPPPAL na caminda pa Boneiro





Bonaire Human Rights, Movementu Pa Kambio y Pueblo Progresivo Uní ta organisa un conferencia internacional – di 8 Simposio: Colonialismo Contemporario y Reparacion den Caribe.

E simposio ta tuma luga di 30 di november pa 3 di decembre 2023, cu entre otro siguiente participantenan: Dr. Carlyle Corbin, Experto di Nacionnan Uní; Dr. Eric Phillips, Vice Presidente di Comision di Reparacion di CARICOM; Joe Koolman, Presidente di Comision di Decolonisacion di COPPPAL y otro representantenan y participantenan invita di Boneiro, Corsou, Aruba, San Andres / Providencia, Puerto Rico, Guyana Frances, Islanan Virgen di Estadonan Uni, Islanan Virgen Britanico, Anguilla, Bermuda, Sint Eustatius, Saba, Sint Maarten Hulandes, Sint Maarten Frances, Mexico, Bolivia, Peru, Panama, Belize, Honduras y otro paisnan.

Nos esfuerso ta pa uni pueblonan cu antecedente similar y obhetivo comun di Reparacion, Autodeterminacion y Decolonisacion den Caribe y Sur Amerika.
E obhetivo di e conferencia ta pa reuni lidernan, activistanan, profesionalnan, specialistanan y expertonan di diferente origen pa facilita comunicacion y promove educacion tocante e opcionnan di status di completo igualdad politico, medida completo di propio-gobernacion, decolonisacion y reparacion.

E proposito di e conferencia ta pa avansa comprendemento di e proceso y progreso di evolucion di e status politico di paisnan y teritorionan sin propio-gobernacion den Caribe y Sur Amerika.
E conferencia di 4 dia lo inclui un tayer y debate politico pa Hobennan, discusion di nivel halto riba e topico di decolonisacion y reparacion, apertura di un oficina regional di COPPPAL den cooperacion cu Bonaire Human Rights y e anuncio di James Finies su siguiente paso.
Personanan local tambe ta cordialmente invita na e simposio importante aki.

Corsou:

Ningun di e companianan cu 'licencia master' tin un licencia valido

(CuraçaoChronicle) - Ningun di e 5 companianan cu tin 'licencia master' na Corsou ta posee un licencia valido y legitimo pa opera of permiti e operacion di websitenan pa wega di placa online. Esaki ta loke un investigacion extenso di reportero na Curaçao.nu, ken a analisa e 5 licencianan actual basa riba apelacion haci contra LAndsverordening Openbaar Bestuur, a revela.

Corsou su administradornan a fracasa den renoba e licencianan otorga na aña 1990, sea consciente of inconscientemente, di acuerdo cu e proceduranan legal apropia den aña 2008 y 2013. Extension subsecuente den aña 2018 y 2013 tabata basa riba renobacionnan otorga di manera invalido.

Inicialmente, e Ministernan di Husticia Antiano Norberto Ribeiro y David Dick a haci e eror aki, sigui pa e respectivo Minister di Husticia di Corsou Elmer Wilsoe, Nelson Navarro, Quincy Girigorie te cu awo e actual Minister di Finanzas Javier Silvania. Silvania mester a ta mas altanto ora di a ser cuestiona tocante e validez di e licencianan otorga pa gobierno den comienso di October aña pasa dentro di contexto di e derecho na ricibi un contesta. Na luga di responde na e reportero cu a haci e pregunta, e contesta a keda publica den Antilliaans Dagblad. "Tur 5 'licencia master' na Corsou pa weganan di placa ta valido," tabata e Minister su respuesta, declarando cu e reportero su informacion no tabata corecto. Mientrastanto, awo a resulta cu esaki no ta e caso.



E prome licencianan, Pa Cyberluck y Antillephone a ser otorga den aña 1996. Den aña 1998 y 2002, licencianan adicional a ser duna na Gaming Services Provider y Curaçao Interactive Licensing. Den aña 2003, e gobierno lidera pa Mirna Godett a otorga e ultimo licencia master, cual tabata un licencia permanente pa The Elite Turf Club cu ta renoba automaticamente. Tabatin licencianan adicional otorga, sinembargo esakinan no a keda revela den respuesta di Curaçao.nu su peticion. Esaki ta inclui por lo menos 3 otro licencianan master.

Renobacion automatico di un licencia pa weganan di placa ta bay den contra di e principionan di bon gobernacion y no ta deseabel pa motibo cu esaki ta stroba e gobierno di por ehecuta evaluacionnan crucial. Sinembargo, e Minister di husticia di e tempo ey, Norberto Ribeiro a otorga e licencia na The Elite Turf Club, pertenencia di un grupo di Mericanonan cu a establece un compania na Corsou specificamente pa esaki.

Minister di Husticia Franc Weerwind a declara aña pasa cu e falta di supervision adecua di parti di e gobierno di Corsou, tin tiki data disponibel tocante por ehempel, e decisionnan independiente cu e companianan aki ta tuma di otorga sub-licencia. Den october di e aña aki, Corte na Willemstad a declara cu e sector di wega di placa na Corsou, den e caso aki specificamente tratando Cyberluck, tabata den un posicion delica pa medio di otorga sub-licencia sin un supervision adecua.

Pa demostra e integridad di su licencianan, Curaçao Interactive Licensing N.V y Cyberluck N.V a pidi extension for di e Minister di Husticia Antiano David Dick dia 30 di januari den aña 2007 mas di 1 aña prome cu nan licencia caduca, sinembargo den bista cu Merca tabata cambiando reglanan, a asumi cu esaki a ser haci como un precaucion. Sinembargo, e Gobierno den e tempo aki no kier a oficialmente extende e licencianan di wega di placa cu a otorga anteriormente a causa tambe di e cambio den reglanan Mericano. Na luga di e Decreto Nacional oficial rekeri, Minister Dick a otorga un "carta di acuerdo" den aña 2007 pa Cyberluck y Curaçao Interactive Licensing. Esaki no ta cumpli cu e proceso formal cu tin mester di aprobacion di e Conseho di Minister, confirmacion di e gobernador y publicacion di e extension den Curaçaose Courant.

Loke Minister Dick a cuminsa den aña 2007 a continua na aña 2012 bao Elmer Wilsoe. Loke ta remarcabel ta cu e consideracion pa extension di licencia pa por ehempel Cyberluck ta declara cu e compania a cumpli cu tur su obligacionnan di licencia na e gobierno. Sinembargo, esaki no por ta e caso pa motibo cu e otorgacion di sub-licencia, sin ta licencia y pa e causa aki ilegal, a tuma a luga.

E examinacion di e informacion cu e gobierno di Corsou a provee y e organisacionnan di supervision despues di peticion conhuntamente cu e negacion di e 5 compania pa mustra nan licencia y extension, ta sugeri cu e sector y e Minister di Finanzas no kier provee publico cu un bista dentro di esaki, posiblemente a causa di cierto discrepancia den e recordnan.

Minister di Vivienda de Jonge ta urgi construccion inmediato pa aborda deficit di vivienda

(NLTimes)—Pa adresa e deficit di vivienda, construccion mester continua lo mas hopi y mas lihe cu ta posibel otro aña, segun minsiter demosionario Hugo de Jonge. E deficit di vivienda actualmente ta para na 391,000 hogar, segun un rapport nobo publica diabierna.



E gabinete di rutte a priminti den su acuerod di coalicion pa construi of converti 981,000 cas pa 2030. Desde cu e gabinete a tuma oficina, 180,000 cas a ser construi of renoba. De Jonge a haci acuerdonan cu 35 region pa loke ta trata construccion di cas. Debi na e costonan di construccion cu ta aumentando y e prijsnan di interes riba hipoteca, e velocidad di construccion a cay. E gabinete ta "haciendo tur cos posibel pa sigui construi y mitiga e retraso causa pa e prijsnan aumenta," segun e minister.

Segun un rapport publica diabierna, construccion ta andante ambos paden y pafo di areanan urbano riba scalanan grandi y chikito. Dos tercer di e casnan nobo mester ta pagabel, cu prijsnan di huur rond 1,100 euro y prijs di compra cumpliendo cu e limite di e Dutch National Mortgage Guarantee (NHG). E aña aki, e limite ta 405,000 euro, y esaki lo subi pa 435,000 otro aña.

E ministerio, den su publicacion, a subraya e necesidad pa metodonan di construccion innovativo y sostenibel. Esaki ta inclui ideanan manera construyendo riba edificionan existente, vivienda flexibel y convertiendo espacionan manera edificio di oficina den cas.

Partidonan ta pleita cu otro riba cuido dental, ayudo militar pa Israel y seguro di salud un siman prome cu eleccion

(NLTimes)—Un siman prome cu e eleccion parlamentario, e lidernan di e cuatro partidonan mas grandi den e careda electoral—NSC, VVD, GroenLinks-PvdA y PVV—a discuti migracion, cuido dental y cuido medico den un debate cu a tuma luga diaranson. Den un otro debate na Den Haag, candidatonan di VVD y CDA a enfrenta critica tocante e hecho cu Hulanda ainda ta proveendo jetnan F-35 pa Israel den nan guera cu e region Gaza.



Cuido dental y medico
Derechista PVV y Iskierdist GroenLinks-PvdA no tin hopi den comun, pero loke nan ta di acuerdo cune ta cu cuido dental mester ta gratis. Un bishita cerca dentista mester ser inclui den e pakete di seguro basico, manera ambos Geert Wilders (PVV) y Frank Timmermans (GLPvdA) ta pensa.

Pa inclui cuido dental den e seguro basico lo haci cuido medico mas caro, pero e medida tambe por spaar placa, manera Timmermans a subraya. Bishitanan regular cerca dentista ta preveni malesanan pio cu hopi biaha ta costa mas placa pa trata. Wilder tambe kier haci cuido dental gratis pa asina hende por bishita dentista mas frecuente.

VVD no kier haci cuido dental gratis pero si kier tuma otro medida pa asina hende "tin mas placa den nan cartera," segun lider Dilan Yeşilgöz. Wilder ta bisa cu VVD ta parcialmente responsabel pa e "collapse" di hospitalnan regional. Yeşilgöz tambe a bisa durante e debate cu e lo prefera cu Zuyder Hospital no cera ningun departamento. "Pero aki tambe, nos mester conta e storia berdadero." Cu esaki e kiermen cu tin un deficit di pesonal den cuido medico, y e departamentonan por solamente keda habri si tin suficiente empleado bon entrena cu ta traha eynan. E kier logra esaki, por ehempel, cu un bonus pa empleadonan cu ta desea pa traha mas ora.

Wilders a propone cu "nos cuatro" ta den acuerdo cu e hospital na Heerlen lo keda habri. E otro participantenan tambe ta den acuerdo cu esaki, pero cada un a interpreta kico nan kiermen den nan mesun manera. Timmermans, por ehempel, kier haci cuido infantil un tarea di gobierno y pues yuda e empleadonan. Pieter Omzigt (NSC) a splica cu cuido "compleho" no por ser duna tur ora.

Migracion y deficit di personal
Tocante migracion, Wilders di PVV y Timmermans di GLPvdA ta "dos extremonan", manera Yeşilgöz a bisa. Segun e lider di VVD, Timmermans ta rechasa problemanan causa pa migracion, y Wilders ta exagera esaki.

Durante e debate, Timmermans y Wilders a bay den un conflicto furoz. E lider di PVV a critica cu mas cu mita di residentenan den cuidadnan grandi ta "inmigrante." Timmermans a sinti cu Wilders tabata discrimina y ignora hende di ken nan famia a biba na Hulanda pa hopi generacion.

Omtzigt kier a papia tocante empleadonan migrante: "Nos mester tin berguensa di e condicionnan laboral malo di trahadonan migrante," el a bisa. Omtzigt kier reduci migracion di labor significantemente. Tambe e kier haci acuerdo dentro di Union Europeo pa limita migracion di labor.

Omtzigt a haya apoyo for di GLPvdA y VVD. Timmermans tambe kier forma e economia Hulandes den un manera diferente pa asina tin menos necesidad pa trahadonan migrante. Tambe e kier pa migrantenan no haya vivienda cu ta conecta cu nan trabao. Den e manera ey, nan no lo perde nan cas si nan perde nan trabao.

Yeşilgöz kier inverti den automatisacion pa asina tin menos necesidad pa trahadonan migrante. Tambe e kier provee placa extra pa yuda trahadonan migrante cu ta desea pa debolbe na nan pais materna.

Ayudo militar pa Israel
Den un debate separa na Den Haag, candidatonan di VVD y CDA a enfrenta hopi critica tocante e hecho cu Hulanda ta suministrando piesanan di jetnan F-35 pa Israel. Ruben Brekelmans (VVD) a bisa cu e envionan aki ta parti di un programa internacional y cu Hulanda lo ta un partner desconfiabel si nan stop di cumpli cu nan parti. Jasper van Dijk (SP) a acusa e partido liberal di "socava" e miles di mortonan civil di e banda Palestino. Hulanda ta parcialmente responsabel pa esaki debi na e suminstracion di piesanan, el a bisa.

Derk Boswijk (CDA) a subraya cu su partido ta critico di Israel y ta kere cu e pais mester tuma responsabilidad si tin algun violacion di derecho humano. E audiencia a expresa nan disgusto cune ora el a bisa cu ta "demasiado trempan" pa bisa cu esaki ta sosodiendo.

Boswijk a reacciona indignantemente na e pregunta di Doğukan Ergin's (DENK) si e ta drumi bon anochi. "Nos tabata e prome pa bisa: desplega e coredornan humanitario." Politiconan di GLPvdA, D66, PvdD, BIJ1 y DENK tambe a condena e envio di piesanan di jet. Kati Piri (GLPvdA) ta kere cu ta e "deber" di Hulanda pa sigura cu envionan no resulta den violacionnan di derecho humano. "Ningun rekisito a ser haci pa e envio aki," el a bisa. Esey si a pasa ora e envia arma pa Ucrania, el a enfatisa.

E candidatonan parlamentario tambe a papia tocante e situacion na Israel y Palestina durante un debate electoral organisa pa Amnesty International Netherlands, Oxfam Novib, The Rights Forum, Save the Children y PAX.

BONDIA ARUBA

Colombia ta sigui busca ayudo di Merca pa loke ta trata migracion Venezolano

(EFE) - Gobiernonan di Colombia y Merca, a reuni bek ayera diabierna pa debati riba e tema di migracion Venezolano y e posibel solucionnan pa e crisis y problemanan di base na e pais sur Americano.



E mandatarionan di ambos pais, e Mericano Joe Biden y e Colombiano Gustavo Petro, a tene un encuentro breve durante e lunch di e lidernan na Foro di Cooperacion Economico Asia-Pacifico (APEC na Ingles) cu a tuma luga ayera na San Francisco, na unda a bolbe trata e tema aki, cu ta central den tur conversacion cu nan ta tene.

"Awe, atrobe nos a papia di e tema cu ta preocupa na nan cu ta migracion y den esey ta fundamental e problema Venezolano. Mañan ta bay tin otro conversacion cu funcionarionan di departamentonan di Gobierno Mericano y canciyer Alvaro Leyva," Petro a bisa despues di e reunion.

Den sentido ey, Colombia ta bay mantene e posicion cu a reafirma na Merca cu tur coriente humano cu ta caminda pa Tapon di Darien (cu ta dividi Colombia cu Panama) mester trata pa soluciona e problemanan di blokeo economico cu por tin boluntariamente un regreso pa Venezuela.

"A medida cu ta kita e sancion, ta construi e proceso electoral Venezolano cu garantianan democratico. Esey ta e dos rail den cual tin cu bay y ora lo lanta e sancionnan na Venezuela, e posibilidad di bay back ta hopi mas grandi cu e circunstancianan actual," el a bisa.

Petro ademas a probecha un encuentro nobo cu Biden, e segundo den menos di un luna, pa puntra na e potencianan grandi, atrobe, durante su intervencion tocante e rol cu e potencia Mericano -y otro potencianan presente manera China of Rusia- tin den e gueranan.

E mandatario Colombiano, cu a tuma parti pa e causa di Palestino a priminti hiba Israel na Corte Penal Internacional pa crimen di guera, a probecha su intervencion den e mesa pa afiansa su posicion, cu ta diferente cu esun di paisnan manera Merca, anfitrion di e reunion na San Francisco.

"Den mundo aki, si boso ta crusa e crisis climatico cu tension politico y militar di mundo, ta bay haya loke cu loke ta dañando ta e derecho internacional humanitario (DIH). Loke a crea for di e derota di nazi, un especie di mundo democratico, di foro di discusion y tension, cu solucionnan pacifico, awe esey ta cayendo." El a bisa.

Suspenso na Argentina faltando un dia pa eligi e presidente nobo

(RFI) - Pa ciere di campaña electoral, a aparece denuncianan di e partido di Javier Milei Libertad Avanza y e supuesto iregularidadnan cu a comete den e prome buelta.



Javier Milei, un economista di derecha extremo y di un personalidad yamativo, ta competi den segundo buelta electoral pa bira e proximo presidente di Argentina. Durante e campaña a acepta e comparacionnan cu Trump y Bolsonaro, igual cu nan, el a adverti varios biaha cu si e lo perde, ta debi cu nan lo a horta eleccion.

Hopi siguido di Milei a cuminsa keha, culpando di fraude pa su di dos luga e luna pasa y a Sali caya por lo menos tres biaha pa protesta loke segun nan ta plannan di iskierda pa horta eleccion. Ayera diahuebs, su partidarionan a anuncia plannan pa protesta na autoridad electoral di e pais dia di eleccion.

Te awor, e protestanan tabata chikito y pacifico, pero observadornan electoral a señala cu porta ta debi na Milei cu ta sigui den eleccion.

Ta berdad cu si a presenta un denuncia na husticia electoral bisando cu den e prome buelta, segun denuncianan anonimo cu no por a ser respalda cu pruebanan, Gendarmeria Nacional, cu ta un forsa di siguridad di e pais cu ta acompaña siguridad den eleccion, a haci cambionan di carchinan di votacion y a modifica e urnanan prome cu mester a ser evalua y contabilisa.

Un idea cu husticia electoral y tambe Gobierno a rechasa, unda nan a sali bisa cu nan ta bay denuncia Libertad Avanza pa e supuesto denuncia di fraude. Pero eleccion na Argentina ta hopi bon organisa y cu hopi control pa no comete fraude.

Di otro banda, mester destaca cu tin un porcentahe di personanan cu no tin defini pa ken nan ta bay vota cu ta bay ta clave den e resultado di eleccion aki. un porcentahe asina grandi, di entre 4% y 10% segun encuestanan, algo unico pa Argentina.

E fenomeno aki ta debi na cu, den algun punto, ningun di e candidato ta caba di convence e sector aki di e poblacion. E candidato oficialista Serio Massa ta minister di Economia na un pais unda economia ta enfrenta problemanan grave, y e otro candidato, Javier Milei, ta yega cu un propuesta cu pa hopi hende ta un locura.

Argentina a bira mas tenso den ultimo aña pa via di e situacion financiero, inflacion anual ta supera 140%, mientras cu pobresa y hamber a aumenta. Milei a construi su campaña cu e afirmacion di existencia di un secta scondi di elite, cu Massa como lider, cu ta hortando Argentinonan.

Puerto Rico: Salud ta investiga e prome morto pediatrico sospechoso di influenza e temporada aki

(ElNuevoDia) - E Departamento di Salud ta investiga e morto di un menor di edad, aparentemente despues di wordo contagia cu influenza.

Aunke e no a ofrece detayes di e fayecemento, dr. Melissa Marzan, oficial principal di Epidemiologia di e agencia, a informa cu ta trata di un menor entre 10 pa 15 aña di edad. Si e wordo confirma, el a destaca, e lo ta e prome fatalidad pediatrico pa e virus respiratorio aki di e temporada 2023-2024.

"E 53% di e casonan ta keda wordo reporta den e poblacion pediatrico, entre 0 y 19 aña," Marzan a enfatisa den un entrevista cu El Nuevo Dia.

Dia 6 di november, e Centro pa Control y Prevencion di Enfermedadnan (CDC, na ingles) a confirma e prome morto pediatrico di influenza, na Merca, e temporada aki.

Den e rapport di Vigilancia di Influenza mas reciente, cu ta recopila datonan di 5 pa 11 di november, a wordo informa cu tin 32 brote di e virus aki na e scolnan.

"Nan ta concentrando mayormente den e regionnan di Ponce y Caguas," Marzan a comenta tocante e brotenan escolar.

A pesar di e situacion aki, e epidemiologo a lamenta e dificultadnan cu nan tin na e scolnan pa vacuna e studiantenan.

"Ta importante pa apoya e vacunacion pediatrico pa corta e cadena di transmision," el a indica, na momento di destaca cu un studiante infecta por contagia otro studiantenan, locual tambe ta produci asuencianan escolar y laboral pa e adultonan contagia.

Marzan a splica cu despues di identifica e scolnan cu e brotenan di e virus of hopi caso reporta, nan a procede na organisa un clinica di vacunacion na e instalacionnan escolar. Como parti di e preparacion, e mayor- of representanetnan di e menor mester firma prome un blachi di autorisacion autorisando e vacunacion di e alumno.



"Nos mester a cancela actividadnan di vacunacion pa falta di autorisacion di e mayornan," Marzan a reconoce.

El a menciona cu na algun scol cu nan a bishita, nan no por a vacuna ni un studiante pa falta di e autorisacion ey, y na otro scolnan nan por a logra vacuna solamente un studiante.

Datosnan te cu 11 di november ta revela cu ya caba e casonan di influenza reporta e tempoarada aki ta na 34.713, loke ta surpasa tur esunnan registra e temporada anterior.

"Ya nos tin 13 siman consecutivo cu aumento di casonan," Marzan a comenta.

E funcionario a destaca, sinembargo, cu den e siman ey, el a tuma nota di un caida leve di casonan (700) den comparacion cu loke el a observa den e simannan prome (1000).

El a anticipa cu probablemente proximo siman tambe lo refleha un caida debi na e interupcion pa e dianan di fiesta na e isla. No obstante, el a bisa, cu ta hopi probable cu e siguiente siman, siman di Thanksgiving, e casonan ta subi atrobe cu e acumuladonan di e dianan di fietsa.

Venezuela: Rick Scott ta sigura cu Merca no mester lanta e sancionnan contra Maduro te ora cu tin eleccionnan liber y husto na Venezuela

(ElNacional) - Rick Scott, senador Mericano pa e estado di Florida, a afirma cu Merca no lo reduci e sacionnan riba e gobierno di Nicolas Maduro si e no permiti cu na Venezuela tin eleccionnan presidencial liber y husto, ademas di garantisa e inscripcion di Maria Corina Machado como candidato den e proceso.



"Laga nos ta cla: nos no ta bay reduci e sancionnan te ora cu tin eleccionnan liber y husto. Nos mester ademas haci cu nan ta permiti Maria Corina Machado participa," e republicano a bisa den un entrevista cu e medio NTN24.

Scott a expresa cu na e momentonan aki e gobierno di e democrata Joe Biden no lo mester ta reduciendo e sancionnan contra e chavismo ni actuando manera si su pais tin relacionnan legitimo cu Maduro, pasobra, el a destaca, cu no tin confiansa den e regimen.

Pesey el a señala cu e idea di e administracion Merciano di reduci e sancionnan, y di kere cu esey nan lo logra eleccionnan democratico na Veneziela, no lo pasa.

"Maria Corina Machado a gana e eleccion primaria, e tabatin mas di dos miyon di voto, e hendenan a sali pa vota cu firmesa. Y loke nos mester (na Merca) ta un presidente cu ta trata di reuni e comunidad internacional y bisa cu tin mester di un eleccion berdadero, sin importa ken gana," e politico a manifesta.

El a manifesta tambe su desacuerdo cu e decisionnan di e gobierno di Biden cu ta sigui complace e dictadornan di henter mundo door di reduci e sancionnan contra Maduro.

"Nos mester defende e lucha pa libertad," el a enfatisa, ken a menciona tambe e casonan di Cuba y Nicaragua.

El a recorda cu e Tribunal Supremo di Husticia no ta permiti Maria Corina Machado ta un candidato y e ta considera cu e negociacion di Biden cu e regimen no ta funcionando. "Hopi bon cu el a gana e eleccion primaria, pero e no por ta riba e lista. Y, si no tin eleccionnan liber y husto, nos ta perde," el a agrega.

Memey di luna di october, e gobierno di Biden a lanta, di forma parcial y temporal, e sancionnan contra e regimen di Maduro, incluyendo esunan di e sector petrolero, despues cu e oposicion democratico y e chavismo a acorda na Barbados algun clausula pa un proceso electoral democratico.

Sinembargo, pa e regimen socialista ta keda solamente un tiki mas di 10 dia pa cumpli totalmente e compromisonan of, si esaki no sucede, e Departamento di Tesoro di Merca ta prepara pa modifica of revoca e autorisacionnan.

Diahubs ultimo, e administracion a anuncia otro flexisibilisacionnan. E Oficina di Control di Activonan Stranhero a emiti autorisacion pa transaccionnan cu Petroleos de Venezuela y algun actividad di Conviasa. Tocante e ultimo punto, OFAC a aclaria cu e permiso lo ta limita na e repatriacion di Venezolanonan for di hurisdiccionnan Mericano.

David Guetta ta tuma e corona for di Martin Garrix como e DJ mas popular den mundo





(NLTimes) - David Guetta a kita e corona di Martin Garrix como e DJ number 1 den mundo den DJ Mag su Top 100 DJ's 2023. E DJ Hulandes a baha cu 2 posicion tras di Dmitri Vegas y Like Mike a tumando di dos luga.
David Guetta y Martin Garrix awo a yega di tin e posicion top den e lista 4 biaha, poniendo nan tras di solamente Armin van Buuren ken a mantene e posicion number 1 pa 5 aña largo. E "leyenda di trance Hulandes" manera DJ Mag a describi Van Buuren ta den e di 5 posicion e aña aki.

Otro DJ'nan Hulandes den e top 100 ta inclui Afrojack den posicion number 7, Don Diablo cu posicion number 13, R3HAB posicion number 14, W&W posicion number 16 y Oliver Heldens posicion number 19. Tin un cantidad chikito di hende muhe cu a logra ta den e top 20 manera Peggy Gou na posicion 9 y Charlotte de Witte den posicion 18.

Tabatin mas o menos 1.3 miyon persona for di 237 diferente pais cu a vota pa nan DJ faborito den e aña aki su lista segun loke DJ Mag a informa

Rosé di e grupo popular BLACKPINK a uni na Primera Dama Jill Biden pa papia tocante salud mental

(AP) - Integrante di e grupo Koreano conoci BLACKPINK riba diabierna a bisa na un evento anfitriona pa e Primera Dama di Merca Jill Biden cu ta importante pa mundo compronde cu hendenan famoso tambe ta lidia cu problemanan emocional.

"Mi ta kere cu esey lo ta hopi great, pa tur hende cu ta traha bao wowo publico," el a expresa. Rosé tambe a expresa cu tin un cantidad di siguidornan grandi riba rednan social ta haci su persona sinti vulnerabel, particularmente ora hendenan ta expresa critica. "Mi ta sinti cu algun di e cosnan cu mi ta haci no ta suficientemente bon y no ta importante con hopi mi traha riba algo, semper lo tin un persona cu tin su propio opinion of cu kier tuma control di e storia," el a expresa, agregando cu "esaki ta trece un sentido di soledad."

Tambe el a conta cu ta hopi importante pa papia tocante e cosnan aki sin importa con dificil e ta. "Hopi biaha nos ta cuida nos mes pa un bon salud y estado fisico, pero salud mental por ser manteni solamente cu e mesun dedicacion y si no mas, cu nos bienestar fisico."



Snoop Dogg ta bisa e lo stop di huma

(AP) - Pidiendo privacidad, e leyenda di Hip-Hop Snoop Dogg a informa cu e ta bay stop di huma, sin specifica e motibo exacto tras di e decision aki. "Despues di hopi consideracion y combersacion cu mi famia, mi a dicidi pa stop di huma," Snoop a skirbi den un mensahe publica riba Instagram y X, e plataforma conoci como Twitter anteriormente. "Please respeta mi privacidad durante e tempo aki," el a agrega.
E rapper y negociante ken tambe a bira conoci pa su aventuranan relacioan cu marihuana durante e añanan, no a provee detayenan adicional riba e motibo tras di su decision den e anuncio, cual a bini e siman despues cu a introduci un producto di marihuana cu su nomber. E representantenan di e rapper di 52 aña, naci Calvin Cordozar Broadus Jr., no a responde na peticionnan pa comentario tampoco.
Esaki no a para speculacion amplio for di e fanaticonan, kendenan a yena e seccion di comentario expresando cu nan no tabata spera e noticia aki. Algun a puntra nan mes si Snoop lo cambia na otro forma di THC of anuncia un negoshi nobo mas despues mientras cu otronan a aplaudi e anuncio y a sugeri cu e decision aki posiblemente a ser tuma pa su salud personal.

Programa Meals on Wheels Aruba cu un Food Extravaganza & Auction!

E programa di Meals on Wheels na Aruba ta andando pa 54 aña. Nan a sirbi cantidad di hende cu ta isola, di edad avansa, y famianan cu pa motibo financiero no por provee pa nan famia. Proximo siman, nan tin nan fabuloso Food Extravaganza & Auction, y aki ta con bo por duna sosten.



Dokter y trahadonan social ta duna nomber pa asina sigura cu e hendenan cu tin mester no ta hayando ayudo caba di otro organisacionnan. Ta entrega dos cuminda cayente pa siman, riba diamars y diabierna, cu tur cuminda cushina fresco riba e dia di entrega. Te awo, nan ta sirbi 80 persona y tin un lista di espera.

E organisacion tin mester di mas fondo y mas trahado cu kier haci donacion di nan tempo pa asina por cubri un area mas grandi. Ta prepara e cuminda den e John Wesley Auditorium na San Nicolas, cu ta propiedad di e Aruba Methodist Circuit. Nan lo kier por yuda mas hende, y claro, mas placa ta necesario pa duna servicio na individuonan den necesidad.

E aña aki, danki na e dos Silent Auction y Food Extravaganza di 2021 y 2022 cu a haya sosten di asina hopi negoshi generoso na Aruba, nan por a cumpra un mini van segunda mano. Nan ta sinti bendiciona pa esaki. Mientras ta continua sirbiendo comunidad di Aruba, ta pidi sosten pa e Food Extravagan-

Quota International Aruba ta lansa e prome proyecto di sistema auditivo "Lightspeed" na scol

Quota International Aruba a haci donacion di e sistema auditivo di Lightspeed pa uzo den klas na scol. E sistema aki ta yuda y facilita e comunicacion verbal entre maestro y alumno, pa e comunicacion ta di mes un calidad pa tur alumno presente den klas.

E alumnonan sinta mas patras den klas lo scucha mes un bon cu esnan sinta den e prome fila, sin cu e maestro mester forsa su stem innecesariamente. Tin 2 klas piloto, esta klas 1 y klas 6 y a nota cu e proyecto ta dunando excelente resultado. E alumnonan ta compronde miho y ta lesa miho. Quota International Aruba hunto cu e Ministerio di Educacion lo traha pa sondea e posibilidad den cua klas por duna un aporte. Ta prueba cu e proyecto ta duna contenido positivo pa e desaroyo di e alumno den nan lesamento y ta proteha e stemband di e maestronan.



Sr. Esaias "Vachi" Werleman a ricibi reconocemento di Baluarte Deportivo 2022

Premio Excelencia den Deporte tabata un anochi magico y inolvidabel unda a reconoce e atletanan cu mas a destaca durante aña 2022 y a rindi homenahe na nos baluartenan deportivo. Un otro baluarte deportivo cu a ricibi reconocemento durante e gran anochi aki ta Sr. Esaias Efrain Werleman. Durante e ceremonia special aki Sra. Nicole Hoevertsz secretario general di Comite Olimpico Arubano y vice presidente di Comite Olimpico Internacional a haci entrega di e reconocemento na Sr. Vachi Werleman.

Sr. Esaias Werleman, miho conoci como "Choplop" a cuminsa hunga baseball cu 8 aña den Little League. Na edad di 17 aña Vachi a cuminsa hunga den dobel A cu e team di Aruba Video Center. Sr. Werleman a hunga den e team di Malboro, su posicion tabata catcher cual el a eherce pa 7 aña. Tambe, Sr. Werleman a hunga den Copa Antillana cu ekipo di Malboro. Despues cu Sr. Werleman a bay biba na Hulanda e tabata milita den e ekipo di Smith & Dorlas Quick. Alabes, Sr. Vachi Werleman a hunga 14 aña softball na Hulanda. Durante temporada di vakantie di baseball, Sr. Werleman a dirigi un team mix di softball Soft Power, cu a keda invicto pa shete aña consecutivo. Despues cu Sr. Vachi Werleman a regresa Aruba, el a para umpire pa Little League y pa Umpires UNI. Te cu e dia di awe ainda Sr. Werleman ta sigui haci e trabou aki cu e mesun amor y energia cu Dios ta dun'e.







Stichting Musica ta sumamente satisfecho cu e resultado di Soca Prefinals

Un total di 42 Soca lo competi den e categoria di Power Roadmarch y Groovy Roadmarch

Despues di hopi preparacion, Stichting Musica a introduci un cambio innovativo den e produccion di Soca Prefinals di Aruba Caiso & Soca Monarch (ACSM). Pa prome biaha den historia, e anochinan preliminario a wordo transmiti "Live" for di plataformanan digital y social y tambe na television.

Stichting Musica ta sumamente contento cu e acogida di e Live Streaming di e Soca Prefinals. E transmision a gara atencion den tur skina di nos isla y tambe den exterior y a ricibi hopi intercambio den forma di "Likes", "Comments" y "Shares", particularmente riba e Facebook page di Stichting Musica. E organisacion ta orguyoso di cada cantante y banda cu a participa na e Soca Prefinals, cu a duna nos comunidad 4 anochi di musica, suspenso y entretenimento.

Na final di e di 4 anochi, e resultado di e Soca Prefinals a wordo anuncia alrededor di 12:45 AM, pues riba 11/11, via e plataformanan publico di e Live Streaming y tambe via e pantayanan na e evento di apertura di Carnaval organisa pa SMAC.

Resultado

E sistema electronico cu ta wordo uza pa e cuerpo di hurado a selecciona e Top 25 presentacionnan den categoria di Power y e Top 15 den categoria di Groovy, cual a wordo anuncia mesora na e publico presente y televidentenan. Segun e procedura oficial di Stichting Musica, e resultado total di cada participante ta wordo analisa. Durante e analisis aki, Presidente di Hurado a ripara cu den e categoria Power tin un empate. Netamente na e cantidad di punto cu ta cay na e di 25 lugar di e categoria Power. Esaki ta nifica cu tabata tin tres cantante cu e mesun cantidad di punto riba posicion #25. Durante di e anochi, e sistema electronico a selecta e di 25 lugar, entre e tresnan aki, a base di orden alfabetico di nan Stage Name.

Ora cu esaki a keda descubri, e organisacion a tuma e pasonan necesario pa evalua con lo sigui cu e proceso. Na prome instante a evalua e logistica y si lo ta posibel pa cumpli cu e orarionan di e permiso di evento, den caso cu laga dos extra cantante pasa pa final. Stichting Musica a busca conseho legal riba e topico y a tuma contacto cu e dos cantantenan envolvi. Despues di un evaluacion extenso, Stichting Musica ta contento di por anuncia cu un total di 42 Soca lo competi den e categoria di Power Roadmarch y Groovy Roadmarch. Mirando cu tur logistica ta permiti esaki. Aruba ta celebrando e di 70 aniversario di Carnaval y Stichting Musica ta contento di por anuncia cu tur tres cantante cu a cualifica pa posicion #25 lo haya e oportunidad pa competi durante e Soca Finals cu lo tuma lugar riba diasabra, 27 di januari 2024.

Esnan cu no a logra sintonisa e Soca Prefinals of simplemente kier rebiba e momentonan excitante di e show, por bishita e Facebook page di Stichting Musica y haya tur 4 anochi bek pa replay. E produccion ta disponibel tambe via YouTube, riba e channel di Elite Studios y e channel di Telearuba cu tambe a transmiti e Soca Prefinals.

E organisacion ta agradecido pa e apoyo y sosten ricibi di Setar NV, Aruba Bank, Aruba Airport Authority, Elite Productions & Entertainment, Telearuba y Guardian Group. Tambe na e patrosinadornan di e Live Streaming, incluyendo Do-It Center, Fun Miles Aruba y demas contribuidor cu a aporta den forma di propaganda di premionan pa e audiencia.

Stichting Musica kier extende un palabra di gratitud na tur medio di prensa cu tabata presente na The Venue durante di e Soca Prefinals y cu di un of otro forma a participa na e promocion y/of transmision di e festival, incluyendo radio emisoranan, website informativo y corantnan. Sin lubida, e cuerpo di hurado y boluntarionan pa nan gran aporte na e festival y nos musica y cultura di Aruba.

TOTAL AMOUNT SONGS	42
POWER ROADMARCH	27
GROOVY ROADMARCH	15
TOTAL AMOUNT SINGERS	37
MALE SINGERS	30
FEMALE SINGERS	7
TOTAL AMOUNT BANDS	17
ROOKIES	8



CLASSIFIED FINALISTS ACSM2024

In alphabetical order of Stage Name



POWER ROADMARCH

STAGE NAME	NAME OF SINGER			BAND	SONG TITLE	COMPOSER	ARRANGER
Aimee	Aimee Middendorp	F		'N Fuzion	Sahara Desert	Nigel Hoek & Denzel Browne	Nigel Hoek
Big Reckless	Agmyr Vesprey	M	R	Tsunami	Big Help	Claudius Philips Jr.	Claudius Philips Jr.
Buddy Love	Jair Vesprey	M		Buleria	Early Morning	Jair Vesprey & Carl Roosberg & Janiro Eisden	Rygel Isabella
Casper	Jair Dijkhoff	M		Duro Entertainment	Freedom	Duro Entertainment	Duro Entertainment
Chayoman	Chayo Tromp	M		Buleria	Light It Up 70	Chayo Tromp	Chayo Tromp & Mark Maduro
Daddy Bass	Randolph Berry	M		Tsunami	Come See	Randolph Berry	Hendry Tromp
E.K.	Eugene Kemp	M		Buleria	A.I. Artificial Intelligence	Eugene Kemp	Eugene Kemp & Rygel Isabella
Easy B	Bradley Vesprey	M		Tsunami	Another One	Shirlan George & Bradley Vesprey	Hendry Tromp
EZRRRRRA	Ezra Bosnie	M		Suona	We Carnaval-in	Dolfi Richardson	Dolfi Richardson
Galloway	Carl Roosberg Jr.	M		Tsunami	Mash Up	Carl Roosberg	Rod Benjamin & Michael Odor
Joe Rock	Joel York	M		Suona	We Fettin	Joel York	Joel York & Raul Piar
Jr. Bass	Randon Berry	M	R	Tsunami	Innit	Claudius Philips Jr. & Randolph Berry	Claudius Philips Jr.
King Nutz	Justin Valdez	M	R	Tsunami	Taking The Streets	Randolph Berry	Claudius Philips Jr.
Lady La Rouge	Ruthjean Helder	F		Tsunami	Get Busy	Claudius Philips Jr. & Randolph Berry	Claudius Philips Jr.
Long Roy	Roy Illis	M		Musical Time	Back Home	Leo Rodriguez & Roland Kock	Pedro v/d Linden
M.I.K.E.Y.	Carlmichael Richardson	M		YX3M	Unity	Harvey "Toolz" Agunbero	Harvey "Toolz" Agunbero



CLASSIFIED FINALISTS ACSM2024

In alphabetical order of Stage Name



POWER ROADMARCH

- continued -

STAGE NAME	NAME OF SINGER			BAND	SONG TITLE	COMPOSER	ARRANGER
Magy	Magy Marin	F	R	D'islanderz	Marathon	Randolph Berry & Claudius Philips Jr.	Wayne Spanner
Marrybell	Marrybell Maduro	F		Phenomenon	Sende Sende	Hendry Tromp	Hendry Tromp
MasterKey	Reinwald Geerman	M	R	X-Static Band	Together	Reinwald Geerman & John Francis Jacobs & Juameth Ignacio	John Francis Jacobs
Mighty Jaoul	Ralph Godet	M		Caribbean Band	Nation Rags & Flags	Ralph Godet	Ralph Godet
Mighty Tattoo	Richard Quant	M		Zeta Band	Till The Morning	Hendry Tromp	Hendry Tromp
Queen Chanty	Chantal Quant	F		DLS	Carnival Heart Beat	Richard Quant	Hubert Thiel & Denny Loefstop
Rusty	Reynaldo Sprott	M		Phenomenon	Wine & Break Away	Hendry Tromp	Hendry Tromp
Soca Mafia	Angelo Richardson	M		Hot Ones Band	Old Time Thing	Angelo Richardson	Emil Krozendijk
The Commissioner	Dolfi Richardson	M		'N Fuzion	The Carnival Train	Dolfi Richardson	Dolfi Richardson
The Priest	Jairo Maduro	M	R	'N Fuzion	D' Fiesta	Danny Koolman & Dolfi Richardson	Danny Koolman & Dolfi Richardson & Nigel Hoek
The Scientist	Bryan van Putten	M		Sunrise City Players	Until The Morning	Bryan van Putten	Bryan van Putten

QUICK OVERVIEW – POWER CATEGORY:

SINGERS	27
MALE SINGERS	22
FEMALE SINGERS	5
BANDS	15
ROOKIES	6



CLASSIFIED FINALISTS ACSM2024

In alphabetical order of Stage Name



GROOVY ROADMARCH

STAGE NAME	NAME OF SINGER			BAND	SONG TITLE	COMPOSER	ARRANGER
Aimee	Aimee Middendorp	F		'N Fuzion	It's A Good Day	Dolfi Richardson & Lyrod Escudero	Dolfi Richardson & Danny Koolman
Ashanti	Ashanti Rodriguez	F	R	Shine Music	Soca Fiesta	Mikey Warner & Ronwayne Kock	Reggerick Curry & Denny Loefstop
Buddy Love	Jair Vesprey	M		Buleria	Can't Take It From Me	Jair Vesprey	Rygel Isabella
Daddy Bass	Randolph Berry	M		Tsunami	All About The Music	Randolph Berry & Claudius Philips Jr.	Claudius Philips Jr.
Easy B	Bradley Vesprey	M		Tsunami	Togetherness	Brendon Shalol Joseph & Bradley Vesprey	Rod Benjamin
Lord Chicho	Roland Kock	M		Musical Time	Respect	Roland Kock	Pedro v/d Linden
Mitch	Michel Almary	M		Tsunami	Mi So	Hendry Tromp	Hendry Tromp
Mr. Unique	Ronwayne Kock	M		Shine Music	Better Together	Ronwayne Kock	Denny Loefstop
Noush	Anushca Odor – Jeand'Or	F		Noush & The Band	Wreckin' The Place	Randolph Berry	Claudius Philips Jr.
Rocco Flava	Rodrick Franken	M		Buleria	Come Together	Claudius Philips	Claudius Philips
Stuwy	Stuart Smit	M		YX3M	I Come For It	Harvey "Toolz" Agunbero	Harvey "Toolz" Agunbero
Suhcy	Nigel Hoek	M		'N Fuzion	Batty Rollin	Nigel Hoek & Denzel Browne	Nigel Hoek
The Commissioner	Dolfi Richardson	M		'N Fuzion	Bring Back D' Pan	Dolfi Richardson	Dolfi Richardson
Valentino King	Valentino King	M		D'islanderz	Ring Ye Bells	Valentino King	Valentino King
Xenon	Xenon Daal	M	R	DLS	Bundah	Hendry Tromp	Hendry Tromp

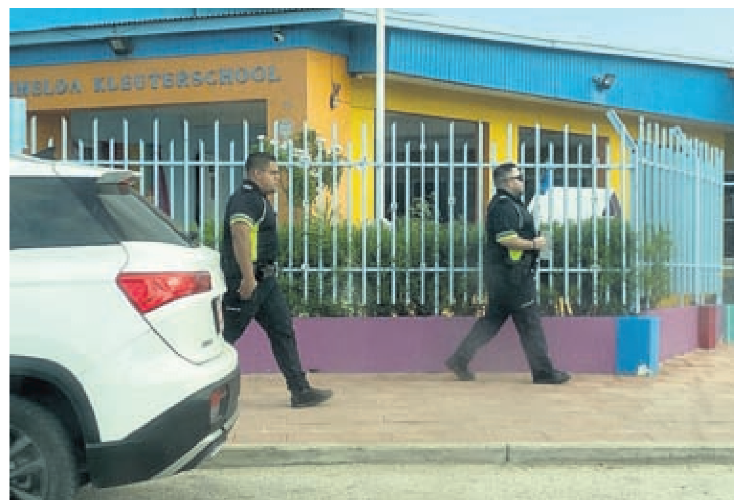
QUICK OVERVIEW – GROOVY CATEGORY:

SINGERS	15
MALE SINGERS	12
FEMALE SINGERS	3
BANDS	9
ROOKIES	2

TOTAL OVERVIEW – SOCA FINALS

SONGS	42
SINGERS	37
MALE SINGERS	30
FEMALE SINGERS	7
BANDS	17
ROOKIES	8

Mucha muher di 4 aña den uniform di school canando su so un poco leu for di school



Diabierna mainta a drenta informe di cu un bon samaritano a nota un mucha muher canando su so riba caya na un area un poco aleha di e kleuterschool unda e ta bayendo. E bon samaritano a informa polis cu e ta hibando e mucha school. Mesora a dirigi un patruya na e school.

Eynan na e school a tuma e mucha y a tuma e datonan di e bon samaritano ademas a pidi'e warda un rato. Polis a yega y a compronde e gesto di e bon samaritano y polis a avis'e pa otro biaha laga polis yega unda a hay'e. Na school mesora a yama e mayornan y a informanan di e locual a sosode y a pidi nan pa presenta na e school. Na e school a papia cu e mayornan di locual a sosode y polis a hala nan atencion di e proteccion y cuido di e muchanan ancra den ley. E mucha mes ta ok y a sigui su lesnan normal. E Kleuterschool en cuestion semper ta pone e seguridad y proteccion di e muchanan na prome lugar.

Pabao di rotonde Wilhelminastraat banda di ELMAR habri atrobe!



Diabierna atardi trabaonan lo a keda cla y a habri e caminda pabao di rotonde banda di ELMAR.

Awor autonan por sigui bay pabao na e rotonde como tambe por pasa den Columbusstraat y parkeer pariba di ex-edificio di Breenchies.

Polis a detene homber cu tabata maltrata un cacho riba E.J. "Watty" Vos blvd



Diabierna atardi un oficial di trafico pasando a constata un persona maltratando un cacho riba E.J. "Watty" Vos, mesora el a para pa atende cu e persona.

A pidi refuerso y na yegada di e refuerso a detene e persona y a percura pa atencion di e animal domestico tur maltrata. E vehiculo di transporte a bini y a detene hib'e na warda di polis.

Persona sospechoso patras di ex- edificio di Hulp Bestuurskantoor na Noord

Diahuebs anochi a drenta informe di cu lo tin un persona sospechoso cu lo ta trata pa drenta den e ex-edificio di Hulp Bestuurskantoor Noord, mesora a dirigi patruyanan na e sitio.



Na yegada di e patruyanan en berdad nan a bin encontra cu un persona sospechoso patras di lugar cu a declara cu el a bin eynan pa relax pero polis a core cune for di e lugar.

Personanan a huur 6 waverunner un di nan a pega na e cabuya di boei y un mucha patras a resulta herida



Diabierna atardi a drenta informe di un incidente riba lama na Eagle Beach, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya ya caba un ambulance a atende un mucha herida cu lo a herid'e cu e cabuya di e boei sinta patras di un adulto riba e waverunner. Esaki a ser haci na e sitio mes. Ademas di esey a bin compronde cu e personanan ey a bisa cu nan lo paga ora nan caba. Pero despues di e incidente nan no kier a paga. Entretanto esnan di e compania di huur waverunner a repara e cabuya di boei. Polis a intermedia y nan a paga e huur.

Creador di Chat-GPT OpenAI ta saca co-Fundador y CEO Sam Altman citando "falta di transparencia"



(AP) - E directiva di OpenAI a bisa diabierna cu e co-fundador y CEO Sam Altman a ser saca despues cu un reviso a revela cu e no tabata "consistentemente transparente den su comunicacionnan" cu e directiva.

"E directiva no tin confiansa mas den su habilidad di sigui lidera OpenAI," e compania a informa den un declaracion. Mira Murati, OpenAI su hefe di tecnologia lo ta e CEO interino cu efecto inmediato segun e compania mientras ta busca un reemplaso permanente. Vocero di OpenAI a nenga di contesta preguntanan tocante cua e supuesto falta di Altman tabata. E declaracion a bisa cu su comportamento ta stroba e directiva su habilidad di por eherce su responsabilidadnan.

Altman a publica diabierna riba X cu el a "stima mi tempo na openai. E tabata un transformacion personal pami y mi ta spera pa e mundo tambe. Mas di tur mi a stima por traha cu hende talentoso. Mi lo tin mas di bisa tocante kico ta bini despues den futuro." Den e ultimo aña, el a ser lansa den bista publico como e cara di OpenAI despues cu AI a bira un sensacion. Durante un tour mundial anteriormente e aña aki, el a ser ricibi pa un gran cantidad di fanatico na London.
El a premira cu AI lo comproba di ta un "di e pasonan mas grandi di cualkiera di e revolucionnan tecnologico grandi cu nos a mria te awo." Sinembargo tambe el a admiti e necesidad di proteha humanidad for di e menasa existencial cu computernan por posee.
Como parti di e transicion anuncia diabierna, OpenAI su president y presidente di directiva Greg Brockman a bisa cu e lo retira como presidente di e directiva sinembargo su rol na e compania lo permanece, cual ta di reporta na e CEO. E declaracion no a duna un splicacion pa e cambio aki.



Ferrynan electrico lo por crea un standard nobo den transporte publico limpi

(AP) - Varios ciudad rond di mundo ta mira transport publico limpi y eficiente como e manera pa disminui nan emicion di carbon. Pa ciudadnan cu curpa di awa, un ferry di tecnologia halto na Sweden por pronto crea un standard nobo.
Operando den archipelago di Stockholm, fabricante di boto electrico Candela su P-12 Vessel no ta haci hopi sonido mientras e ta move riba awa. E desaroyadornan ta spera cu e ferry, cual a ser revela e siman aki, lo trece un era nobo di transport publico riba awa.
"Esaki ta un paso padilanti," Erik Eklund, ken ta encarga di e division di vehiculonan comercial na Candela. "E energia cu ta spaar di e maanera aki ta duna nos e velocidad y rango cu nos tin mester pa esaki por traha riba bateria."
E ferry ta designa pa carga





30 pasahero cu un velocidad maximo di 56 kilometer pa ora, considerablemente mas lihe cu otro ferry di pasahero electrico. E ta logra esaki cu su halanan di fibra di carbon cu ta hisa e boto riba awa.

Candela a informa cu e tecnologia ta reduci e energia pa cada pasahero cu 95 porciento compara cu e barconan di diesel cu actualmente ta transport a pasahero na e archipelago di Stockholm, cual ta crea di miles di isla den e Lama Baltico. Un beneficio agrega ta cu e ferry tin excepcion di e limite di velocidad pa motibo cu e no ta laga olanan atras cu por causa daño na e costa ni otro botonan alrededor.
Te ainad P-12 ta den su fase di test pero ta den plan di cuminsa cu servicio den juli entre Ekero y e centro di e ciudad como parti di un proyecto piloto di 9 luna. E ferry lo corta e tempo di biaha for di Ekero via transport publico di 55 minuut pa solamente 25 minuut.

Kaori Sakamoto ta lidera e programa di hende muhe na Grand Prix Espoo di patinahe artistico

(AP)—Tres campeon mundial a yega mas cerca pa haya luga den e finalnan di e Grand Prix di patinahe artistico diabierna cu Kaori Sakamoto di Hapon liderando e programa di hende muhe y e duo Mericano Madison Chock y Evan Bates dilanti despues di e baile ritmico na Grand Prix Espoo.







Sakamoto a hinca 69.69 punto despues cu a logra un “double axel”, “triple lutz” y un dobel “flip-triple toeloop” pa tuma e avance siguiendo un gana na Skate Canada luna pasa. Compañero Hapones Rion Sumiyoshi a hinca 68.65 punto pa segunda luga y Kim Chaeyeon di Sur Korea a keda na tercer luga cu 66.19 punto.

Pa nan presentacion compaña cu musica di e banda Queen, Chock y Bates a hinca 85.62 punto pa un avance di casi tres punto riba Laurence Fournier Beaudry y Nikolaj Sorensen di Canada bayendo den e baile liber awe. Campeon Europeo Juulia Turkkila y Matthias Versluis di Finlandia tabata den tercer luga, cinco punto atrasa.

Chock y Bates a keda sin ser derota na 2023 y mester caba den e prome tres ganadonan awe pa sigura un luga den e finalnan di e Grand Prix despues di gana Skate America luna pasa.

Den e programa di hende homber, Kao Miura a tuma e avance di compañero Hapones Shun Sato. Miura, ken ta e campeon junior mundial di e ultimo temporada cu a pasa, a logra un combinacion di e movecion “quadruple salchow-triple toeloop”, triple axel y “quad toeloop” pa 93.54 punto.

Jimma Ma di Merca tabata dies punto atrasa den tercer luga cu 80.19 despues di algun erornan chikito, incluyendo poniendo un man abao riba e landing di su triple axel. Koshiro Shimada di Hapones tabata na di cuatro luga. Dos otro posibel participante pa luga den e finalnan a experencia dificultad como cu Kévin Aymoz di Francia a keda na di cinco luga y Matteo Rizzo di Italia a keda na di seis.

Peng Cheng y Wang Lei di China a lidera e programa di pareha cu 65.25 punto, un tiki mas cu Sara Conti y Niccolò Macii di Italia cu 65 punto. Minerva Fabienne Hase y Nikita Volodin di Alemania a keda na tercer luga cu 63.59 punto.

Grand Prix Espoo ta e di cinco di e seis eventonan cu ta determina calificacion den e proximo Grand Prix Finals na Beijing. Finlandia ta anfitrionando un Grand Prix pa segunda termporada tras di otro en bes di anfitrion regular Rusia. E International Skating Union a prohibi Rusia di anfitriona eventonan y manda patinadornan den competencianan internacional despues cu e pais a invadi Ucrania na februari 2022.

Weganan Olimpico na Paris ta cambia diseño di toren di surf na Tahiti despues di critica for di localnan

(AP)—Organisadonan di e Weganan Olimpico na Paris otro aña ta cambiando nan plan pa e toren cu nan kier construi pa huesnan y camara na e sitio di surfing na Tahiti. Nan ta cumpliendo cu preocupacionnan di e isla Polinesia Frances tocante dañonan na bida maritimo y su ola enorme na Teahupo’o.



E toren lo ser construi riba lama ainda cu aluminium pero lo ta mas chikito, mas light y lo tene menos hende y ta rekeri boramento menos profundo cu a plania anterior, manera e organisadonan a anuncia diabierna anochi. Criticonan riba e isla a expresa nan miedo pa rifnan di coral, pisca y otro bida acuatico ora e fundeshi di e toren ser construi den e vloer di lama y poni riba cement. Localnan a pusha pa e Weganan Olimpico usa un toren di palo riba fundeshinan cu ya ta existi y cu ya a ser uza durante competencia di surfing na Teahupo’o. Nan a colecta mas cu 160,000 firma cu un peticion online.

Den e anuncio diabierna pa un “toren mas flaco y chikito”, e organisadonan a bisa cu torennan di palo uza caba riba e ola Teahupo’o no por ser verifica pa motibonan di seguridad pa e Weganan Olimpico. Tempo y erosion pa e lama a haci e fundeshi di e toren mas zwak y esaki “mester ser reemplasa si Teahupo’o ta sigui organisa eventonan di surfing, sea pa e Weganan Olimpico of otro tipo di competencia,” e declaracion di e organisadonan a bisa.

E area superficie di e toren nobo di aluminium lo ser reduci pa un kwart, pa haci esaki e menos tamaño cu esun di palo—150 meter cuadra—cu a ser estableci y desmantela pa competencianan, e organisadonan a bisa. E toren lo wanta 25 pa 30 hende durante e Weganan. E peso di e toren tambe lo ser reduci for di 14 pa 9 ton—mescos cu esun di palo. Pa e motibo aki, e fundeshi no lo ser bora mesun profundo, organisadonan a bisa.

BONDIA ARUBA

Ex presidente di federacion a ser haya incapaz pa mantene posicion den futbol Spaño pa tres aña



(AP)—E ex-presidente di e federacion di futbol Spaño a ser considera incapaz pa traha den e deporte na Spaña pa tres aña despues cu el a sunchi un hungado femenino sin su permiso durante e weganan final di Copa Mundial Hende Muhe.

Luis Rubiales ya a ser forsa pa retira for di su posicion despues cu el a purba keda den oficina a pesar di critica global tocante e sunchi cu el a duna Jenni Hermoso na e ceremonia di trofeo despues di e wega final dia 20 di augustus na Australia. E huicio di diabierna pa un panel legal cu ta encarga cu deporte na Spaña a bin despues cu e curpa gobernante di futbol mundial FIFA a prohibi Rubiales caba pa tres aña.

Un hues Spaño ta investigando acusacionnan di Hermoso cu Rubiales a comete asalto sexual contra dje cu su sunchi y despues a presiona e futbolista pa apoy'e publicamente. Rubiales a nenga culpabilidad.



Fiscalnan ta investiga presidente di federacion di futbol Bulgaro



(AP)—E hefe di fiscal a lansa un investigacion diabierna den e maneho di futbol di Bulgaria, cu e enfoke riba e accionnan di e presidente di federacion Borislav Miahylov.

Prome minister di Bulgaria tambe a pone mas presion riba Mihaylov por medio di skirbi un carta pa presidente di FIFA Gianni Infantino urgiendo e curpa gobernante pa tuma "accion decisivo" por medio di kit'e for di su posicion como lider y instala un maneho interim.

E movidanan ta sigui protestanan en masa cu a causa un disturbio den e capital di Bulgaria diahuebs como miles di fanaticonan ta subi caya pa demanda e retiro di Mihaylov. E furor di e fanatico a ser causa pa e decision di e federacion pa hunga un campeonato Europeo contra Hungria den un stadion bashi. Ademas, fanaticonan ta infeliz cu e caida di e ekipo nacional.



Den e protestanan cu eventualmente a bisa violento, decenas di fanaticonan y agentenan policial a keda herida, algun di nan gravemente. Polis a detene casi 40 persona. "E gobierno Bulgaro ta hopi frustra pa e desaroyonan aki," manera Prome Minister Nikolaj Denkov a conta Infantino y otro personal senior di FIFA den un carta publica riba e website di e gobierno. E carta ta cita "critico en masa y dessatisfaccion di clubnan di futbol" cu liderazgo di futbol den e pais.

E carta tambe a subraya cu e statuutnan di FIFA ta dun'e poder pa kita lidernan di federacionnan miembro "bao circunstancianan excepcional" y instala un comite di normalisacion. A base di e statuut ey, Denkov a agrega, "mi lo aprecia bo envolvimento den posibel resolucion pa e situacion aki."

E ekipo nacional di Bulgaria no a cualifica pa un competencia grandi den casi dos decada. Despues di dos perdida na Albania y Lithuania na october, fanaticonan a yama pa un protesta nacional, culpando e lidernan di e federacion y haciendo un yamado pa nan retiro. Algun siman pasa, fanaticonan di futbol a grita "Retira!" den e di 18 minuut di cada wega di liga, adresando Mihaylov y su ayudantenan, ken a lidera e federacion pa 18 aña.

E investigacion di e fiscal ta bin despues di varios reportahe den media alegando un variacion di violacion y posibel actividadnan criminal, incluyendo e mal uzo di fondonan publico y envolvimento den skemanan di wega di placa ilegal.

Mihaylov a ser eligi na 2005 pa lidera e federacion di futbol nacional. E ekipo nacional di hende homber a cay bao di su liderazgo y no a cualifica pa un torneo grandi desde Euro 2004. Mihaylov no tabata sirbi den oficina pa 18 luna despues cu el a retira na 2019 bao presion di gobierno. El a bay un dia despues cu fanaticonan Bulgaro a haci saludos Nazi y a yama hungadonan color scur Ingles pa nombernan racista durante un wega cualificante di Euro 2004 na Sofia.

Denkov a cita e "scandal racista" den su carta pa Infantino. Mihaylov a regresa pa bay en contra di un campaña di liderazgo di Dimitar Berbativ, e ex-delantero popular di Manchester United. Esey a resulta na casonan den corte. Berbatov a condena e violencia durante e protestanan diahuebs, bisando cu "cualkier tipo di agresion durante protestanan ta solamente provoca mas agresion."

"Hendenan tabata cla pa protesta na e stadion como un audiencia regular, pero despues e derecho ey a ser tuma for di nan, emocionnan ta di escala sigur," Berbatov a bisa.

For di 2011-19, Mikaylov tabata un miembro di e comite ehecutivo UEFA, e curpa cu ta encarga cu futbol Europeo. Algun siman prome cu el a gana eleccion UEFA pa un asiento den e curpa, e ekipo Bulgaro tabata envolvi den un wega internacional contra Estonia na Turkia cu tabata parti di un investigacion notabel.



131 hunto cu Telearuba ta presenta 'Children in times of crisis'

Pa 24 aña caba Fundacion Telefon pa Hubentud Aruba/ 131 ta celebra ariba 20 di november cu e fundacion a cuminsa opera ariba 20 di november 1999 y ta celebra e dia nacional y Internacional di derecho di mucha.



Ariba tur 20 di november pa 24 aña caba ta presenta un proyecto nobo of ta organisa un actividad pa e grupo di meta di 131. 131 su grupo di meta ta tur mucha, hoben y adolescente di 8 te cu 24 aña. Banda di e grupo di meta, e mayornan ta partner importante di 131.

No solamente ta importante pa e mucha siña tocante su derecho, pero tambe pa nan mayornan tin informacion tocante di kico ta derecho di mucha y con nan por yuda nan yiunan adkiri nan derechonan. Un mucha cu siña tocante su derechonan ta desaroya su talentonan mas facil y ta traha riba e persona cu e kier ta mañan den bida.
Nos ta bibando den temponan di crisis. Diferente parti di mundo tin guera tumando lugar, tin personanan bandona nan pais pa busca un mihor bida, problema cu e cambio di clima, salud mental bao di hoben y adolescente, presion financiero ariba famianan etc. Ariba nos isla tambe nos ta sinti e efectonan di e crisisnan aki. Na momento cu crisis presenta, stress y descuido ta presenta y asina mayornan por descuida di siña nan yiunan tocante nan derechonan.
Pa 131 e mayor ta un partner importante cu tambe mester ricibi informacion tocante diferente tema y sigur tocante derecho di mucha. Asina aki e mayor ta mihor ekipa pa duna educacion na cas.
Ariba dialuna 20 di november diferente informacion tocante derecho di mucha lo ser comparti cu mayornan pa medio di e programa Nos Mainta a traves di Telearuba. Ya pa 7 aña consecutivo cu Nos Mainta den alianza cu 131 ta para keto durante e programa Nos Mainta ariba e Derecho di nos muchanan. Durante e programa di Nos Mainta ariba 20 di november, lo trata e tema: 'Children in times of crisis'. E mainta aki lo tin diferente partner presente. Unesco Aruba, HIAS Caribbean, Coördinatiecentrum mensenhandel en mensensmokkel y Pan American Development Foundation lo ta compartiendo hunto cu 131 informacion tocante derecho di mucha na mayornan di Aruba.

131 kier a gradici su diferente partnersnan cu ta tuma nan impacto social na serio y ta inverti den e muchanan y hobennan. Un gradicimento ta bay na Setar N.V., Aruba Airport Authority N.V., WEB Aruba N.V., The Salamander Group, RBC Royal Bank (Aruba), Watty Vos BLVD, Green Corridor Aruba, DOW, Albo Aruba General Contractors,The Movies Aruba, Telearuba y Media di Aruba.

Pa mas informacion tocante e 'Children in times of crisis'por tuma contacto cu Fundacion Telefon pa Hubentud Aruba via nos website: 131.aw, facebook: https://www.facebook.com/telefon.hubentud/, email: telhubentud@gmail.com of telefon 5886138/ 5884011.

Universidad di Aruba:

Manteniendo derecho humano durante un pandemia



Presentacion di e Investigacion di COVID-CAS tocante e impacto social di COVID-19 den sociedadnan di Caribe Hulandes riba 21 di november 2023

Na maart 2021 Universidad di Aruba, den colaboracion cu e Instituto di Investigacion y Salud Biomedico di Corsou y e universidadnan di Corsou, Sint Maarten y Utrecht, a inicia un proyecto di investigacion pa studia e impacto di e pandemia di Covid-19 riba e calidad di bida y e derechonan humano di famianan vulnerabel na Aruba, Corsou y Sint Maarten. E virus di Covid-19 tabata un di e crisisnan sanitario mas catastrofico di ultimo tempo. E virus no solamente a afecta e economia, sistema di salud y structuranan social mundial, pero e sistemanan di salud y structuranan social di Aruba tambe a ser trastorna.

Durante e proyecto di investigacion multidisciplinario aki, e grupo di investigacion a studia e impacto social di e pandemia riba e famianan vulnerabel y di ingreso baho na Aruba, Corsou y Sint Maarten (e islanan CAS), dunando atencion specialmente na hende muher, adulto mayor y inmigrantenan indocumenta. Dentro di e estudio aki, e investigadonan a uza un enfoke basa riba derecho humano pa studia cual ta e efectonan di e acuerdonan entre Hulanda y e CAS islanan riba e derechonan humano den e Reino Hulandes. Ademas e investigadonan a studia experiencia di e famianan vulnerabel y cual recurso e famianan a uza pa forma resiliencia social.

Na Aruba a logra tene en total 27 entrevista cu e participantenan. Di e 27 entrevistanan, 6 a ehecuta cu organisacionnan local HIAS, Cruz Cora Aruba y 2 grupo di enfoke a ser organisa hunto cu e interesadonan di gobierno y sociedad civil. Tambe a traha 3 video cortico pa por captura y compronde e experiencianan di un trahado comunitario, un dunado di cuido y un educador. Por ultimo a haci un revision di literatura riba e reaccion di e paisnan y e efectonan di e reaccionnan aki riba e normanan y proteccion legal di derecho humano.

Na Universidad di Aruba, riba diamars dia 21 di november di 9.00 am te 1.00 pm, e grupo di investigacion lo presenta e resultado di e examen y nan recomendacionnan pa gobierno y organisacionnan local riba con pa responde na e crisisnan den futuro. Interesadonan relevante lo ta presente y lo haya e oportunidad pa reacciona riba e recomendacionnan y duna nan aporte. Entrada ta gratis.

E proyecto aki a ser financia door di "the Dutch ZonMW".

Miembro nan di consorcio di examen:
Prof. Ashley Duits, PhD (CBHRI), Dr. Izzy Gerstenbluth, MD(CBHRI)), Dr. Mieke de Droog, PhD (University of Aruba), Benedicta Dr. Deogratias, LL.M , PhD (University of Aruba), Prof. Ajay Bailey PhD (University of Utrecht, Prof. Antonio Carmona Báez PhD, USM (University of Sint-Maarten), Dr. Raymond Jessurun, PhD (University of Sint-Maarten), Dr. Lisbeth Echteld, PhD (University of Curaçao)

Researchers: Dr. Merel F.H. Griffith-Lendering, PhD (CBHRI)
Researchers: Elly Hellings, MSc (CBHRI)

Ekipo di examen:
Research Team Aruba
Mr. dr. Benedicta Deogratias, Project coordinator
Dr. Mieke de Droog, Project coördinator
Dr. Luc Alofs, project advisor
Nurianne Arias- Helder, Interviewer
Thais Franken, Interviewer
Yanelis Botman, Interviewer

Siman di Lantamento di Mucha y Dia Internacional di Derecho di Mucha

18 november Carnaval Village

Comision Vision Pedagogico consistiendo di diferente instancia trahando ariba tereno di lantamento di Mucha manera Tienda di educacion, Fundacion Respetami, Fundacion pa Nos Muchanan, Wit Gele Kruis y Departamento Asunto Social conhuntamente cu Ministerio di Husticia y Asunto Social y Comision Derechonan di mucha ta organisando pa di 6 aña e Siman di Lantamento di Mucha combina cu e Celebracion di Dia Internacional di Derecho di Mucha. Durante e siman aki tin diferente actividad di diferente organisacion cu por wak riba kalender.

Nos kier duna atencion e aña na e articulo nr. 31 di Derechonan di Mucha, cual ta pone enfasis ariba e derecho di muchanan pa tin tempo liber y di por tin tempo pa hunga ariba un forma recreativo. Pa medio di nos actividad nos kier stimula e hungamento sano y pafor pa tur mucha.

Nos kier haci un invitacion na henter comunidad, vooral nos muchanan pa bin celebra: Diasabra 18 di November Carnaval Village na San Nicolas
E orario ta di: 3or di atardi pa 7or di anochi

Lo tin diferente actividad :

Dino jumps, Carousel, Roulette, Rollerskating, Hotwheels, diferente weganan, Facepainting
Free popcorn, raspao y cotton candy pa tur muchanan cu yega tempran. Lo tin show di grupo di baile Dazzling group, un grupo di karate y tambe show di cacho Fluffy Paws.

E actividad aki lo ta combina cu e marcha di nos muchanan, "Marcha pa nos derecho" cu lo sali 3or di atardi for di YMCA SN y lo cana den e cayanan di SN y termina na Carnaval Village.

Diferente instancianan di e Comision Vision Pedagogico lo t'ey pa combersa y ofrece





sosten na mayornan cu cualkier pregunta ariba tereno di lantamento di mucha. E kiosknan di Carnaval Village lo tin nan dushi cumindanan na benta pa tur e mayornan.

Nos kier gradici Cede Aruba, Departamento Asunto Social y gobierno di Aruba pa sostene e celebracion aki. Nos ta invita e comunidad en general special nos muchanan pa bin celebra e Dia di mucha aki! Pa mas informacion pa participa por yama Centro pa Hoben y Famia na 528-1200.

Resultado Sorteo
17 november 2023

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
5653	8167	7149	1679
6868	1542	SUPER5	6100
1678	7595	-	7004

MERDIA

Wega	MERDIA
CATOCHI	Sorteo #
	1476
	2099
	8206
MULTI-X	FP
BIG 4	Sorteo #
	1775
1OFF	Sorteo #
	9442
ZODIAC	Sorteo #
	1328
	PISCIS
LUCKY 3	Sorteo #
	820
MULTI-X	X2

ANOCHI

Wega	ANOCHI
CATOCHI	Sorteo # 8099
	7031
	0689
	1636
MULTI-X	X2
BIG 4	Sorteo # 7143
	3769
1OFF	Sorteo # 1848
	8536
ZODIAC	Sorteo # 5902
	5515
	Tauro
LUCKY 3	Sorteo # 832
	567
MULTI-X	X2

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	110.000,-	
0	x match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA

02-04-08-12-26

Sorteo # 6303		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	51.000,-
14	x Match 4	
157	x Afl 8,00	

MINI MEGA

09-19-20-25

Sorteo # 1612		Mega Ball: 13
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
4	x match 4	600.000,-
3	x Afl. 500,00	
72	x Afl 50.00	
105	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 825.000,-**

MEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #

King Classic Sudoku

	4	1			2		3	9
				7		1	4	
	2			5		8		
		9		2		4	7	6
	7				3		8	
		2					9	
1								
	9				7			3
6	3				1		5	

Difficulty: ★★★★ 11/18

Clasificado
ECONOMICO aviso@bondia.com

Personal GRATIS max. 20 palabra
PASA LAGA BO AVISO NA OFICINA DI BON DIA ARUBA WESTSTRAAT#22 FOR DI 9:00AM-4:00PM
Email nos na classified@espnv.com

SERVICIO PUBLICO
Nos ta chapi, corta y planta mata, brinda tur servicio cu bo cura mester. Tira sushi afo,
Tel. 738 1908

FOR SALE
Property Land at Savaneta in a residential area
Afl.159.000,=
Call more info:
Tel. 582 8080

TA BUSCA
Imporex Foods ta busca Purchasing Manager
Por yama
Tel. 588 0640
217127

SERVICIO PUBLICO
Buscando auto pa huur y na bon prijs? yama nos
Tel. 593 9953/ 593 8453

SERVICIO PUBLICO
Sushi den cura pa solamente 50,- pa buelta, nos ta lante lague limpi
Call 592 5766

SERVICIO PUBLICO
Masaje reductores, terapias para el dolor, terapia infraroja, kinesiotape, tratamiento faciales Avicenastraat #18 local A
Tel. 566 1412 /561 8520

SERVICIO PUBLICO
Ta traha y renoba Cas drecha dak, ta basha vloer, pleister, verf cas, traha cura, pega mosaico
Tel.563 4168

FOR SALE
Property land for sale with concrete road
Afl.159.000,=
Build the house of your dreams
Call for more info:**Tel. 582 8080**

TA BUSCA
Dushiland ta busca Kitchen Helper
Por yama
el 280 8888
217129

TA BUSCA
Zotaba Real Estate VBA ta busca
"HANDYMAN"
POR YAMA NA
Tel. 5973180
217124

TA BENDE
Caha di Orgel aña 1997, 6 cylinder cu su loudspekers
Fls.14.000 por yama
Tel. 593 9614
Mr. Loy Ras 749 2533

SERVICIO PUBLICO
Nos ta haci trabou di plomeria, electricidad, hardineria incluye hiba sushi Handy man.
Tel.742 6250

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece pa cuido di mucha di dialuna pa diabierna y weekend. Pa informacion
Tel. 558 7310

SERVICIO
Reforsamo papiamento-españo, of españo pa papiamento pa hende mayor y mucha
Tel. 563 4641

TA BUSCA
Kok ev Ogando Amparo Shairra M.M. ta busca
UITWONEND HUISHOUDELIJK PERSONEEL
por yama
Tel.738 9135
217123

SERVICIO PUBLICO
Pa trabou di data-entry of update di bo administracion pls contact:
Tel.568 2339

TA OFRECE
Servicio pa hacer limpieza y cuido de niños
Pa mas informacion
Tel. 569 3253

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio pa haci reparacion di porta, ventana y hopi mas. Pa mas informacion
Tel. 563 6762

SERVICIO PUBLICO
Mi ta ofrece servicio di electricista en general corto circuito y mantencion
Tel.566 5026

Sushi den cura?
Ta piki sushi cu pick-up grandi pa Afl 75,= pa buelta. Yama nos na
561 4297 of 561 5179

SERVICIO PUBLICO
Mi ta chapi, lanta sushi, corta mata, transporta frigidaire, wasmachine biew, drecha cas, etc.
Tel. 564 1979

SERVIO PUBLICO
Ta ofrece pa verf y chapi cura bon prijs. Nos ta hiba e sushi. Yama pa mas informacion na
563 4828 / 5679610

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubia cu un awasero pasahero te breve

Temperatura maximo 32 grado Celsius
Temperatura minimo 27 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 33 pa 40 grado Celsius
Uv index: 8

Bahada di solo : 6:11pm
Subida di solo : 6:39am

Biento:
Modera for di direccionnan oost-zuidoost te zuid; forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo).

Situacion general di tempo:
Humedad disponibel den region ta poco y esaki lo stroba desaroyo di nubianan cu por produci awasero. Sinembargo, humedad lo bay aumenta durante e weekend aki y produci de bes en
Cuando mas nubia. For di esakinan por desaroya algun awasero pasahero te breve cu un chens leve pa lamper cu strena.



Condicionnan maritimo/estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera, entre 3 pa 5 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: generalmente modera cu olanan entre 5 pa 6 pia.



Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081



Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Sta. Cruz	Centro Medico-
Tel. 585 8028	Tel. 584 5794
EMERGENCIA	911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

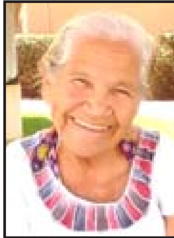
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024



Mi karnenan ta tende Mi bos, i Mi konose nan, i nan ta sigui Mi; i Mi ta duna nan bida eterno, i nan lo no perese nunka; i ni un hende lo no ranka nan for di Mi man.
Huan 10:27-28

A bay sosega den brasa di señor un mama, (bisa) wela, ruman, tanta y madrina stima:

Adriana Maria Koolman

Cariñoso yama "(Zuster) Diana" "Chama" "Tanana" "Dina" y "Dianita"
* 8 september 1939 - †28 october 2023

Na nomber di su yiunan:
Bettina Rouse
Cindica y Clay Toppenberg-Rouse
Marvin y Yasiris Rouse-Colpas Salazar
Carmelo Rouse

Su ex casa y tata di su yiunan: Nelson Rouse

Nietonan:
Amanda y Christian Hijink-Akins
Terry Akins
Kai Toppenberg
Carmelisa Toppenberg
Christiano Toppenberg
Bisanieto:
Amber-Aïsha Hijink
Nori-Vaïana Hijink

Tata y mama:
† Lorenzo y † Juliana Carmelita Koolman-Wout
Su rumannan:
†Sabina Koolman viuda di †Candelario Quandt y famia
†Laurens (Max) y Felicia Koolman y famia
Rosabella (Rosita) Koolman y famia
†Frank y Isidora (Dora) Koolman - Hernandez
Jacqueline (Sira) Koolman vuida di †Alfred Allen y famia
†Eldy y †Sita Koolman-Maduro y famia
†Robert Koolman
†Pablo Flanegin
Erwin Flanegin
Freddy Flanegin

Tantanan:
Laurinda Geerman
Marcela Geermen

Tur subrino(a)nan y nan famia: Norman Danies, Joan Danies, Aldemara Koolman, Alfredo Koolman, Manolo Koolman, Gianna Koolman, Sergio Quant, Anthony Quant, Dolores Allen, Johny Allen, David Allen, Agnes Koolman, Elizabeth (Lili) Koolman, Eldito Koolman, Danilo Koolman, Franco Koolman.

Su primo(a)nan, comer y compernan, ihanan, trahadornan y demas amigo(a) na Huize Maristella, Paraiso de Rosas, Cas Marizul, Kibrahacha, Cas Marie y rumannan den Cristo, amistadnan y conocirnan na Aruba, Hulanda, Corsow, Merca, Venezuela y Colombia.

Demas famia: Koolman, Wout, Geerman, Gamara, Rouse, MC. Carthy, Lake, Colpas Salazar, Castro Salazar, Rodriquez, Rosel, Hart, Piar, Stricz, Salsbach, Quant, Allen, Danies, Werleman, Stamper, Rasmijn. Groeneveld y Ras.

Ta invita tur famia, amigonan y conocirnan pa asisti na e acto di despedida cu lo tuma lugar diasabra 18 di november 2023 na Royal Funaral Home. E restonan mortal lo ta reposa for di 9:00 pa 11:00 di mainta. Ta ricibi bishita di condolencia di 9:00 pa 10:00 di mainta sigi pa e sirbishi di 10:00 pa 11:00 di mainta.

Vestuario: formal (colorido of blanco ta bon bini)
Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar.
Nos ta pidi nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida un of mas famia y conocirnan,
Nos ta lamenta cu despues di e acto aki nos no lo ricibi bishita na cas.

"Señor ta mi wardador, mi`n tin falta di nada.
Den cunucu di Yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil, pami bolbe haña forsa".
Salmo 23

Cu inmenso tristeza na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima Tata, Welo, Ruman y Omo:



Angelico Tromp

Mihor conoci como "Coco"
* 25 Juni 1954 - † 11 november 2023

Na nomber di su:
Mayornan:
†Francisca Tromp - De cuba
†Joseph Tromp

Ex-Casa: Nolvys Maduro - de la Cruz

Yiunan:
Nelia Croes y Famia
Daniel Tromp y Famia
Camila Tromp y Famia
Chela Tromp

Nieta y nieto nan:
Nelitsa Vrolijk
Vicking Vrolijk
D`kyon Roga
Rodelianne Tromp
Jeycami Balentien

Casa:
† Celedonia Tromp - Bislip

Mama di su yiu:
Lucia Loefstop - Croes

Rumannan:
Beatrix y Pedro Bislip - Tromp y Famia
Hubert y Rosemary Tromp - Kelly y Famia
Bernadetta Hamlet - Tromp y Famia
†Astrid Tromp y Famia
†Ludwina Ras- Tromp y Famia
Rolando Tromp y Famia
Madrina: Chia Donata
Ruth Maria Candelo

Subrino y Sobrina nan, Sobre sobrino y sobre sobrina nan, Primo y Prima nan, Ihanan, Suegro y Suegra nan, Amigonan, Ex colega nan di ALBO y AGS, Amistadnan y Conocirnan .

Demas Famia: Tromp, De Cuba, Croes, Bislip, Kelly, Hamlet, Lares, Ras, De la Cruz, Britten, Balentien, Danies, Illes, Lopez, Malmberg, Oduber, Roga, Balentien, Maduro, Arends, Ponson, Werleman, Fabus.

Ta invita pa acto di condolencia y entiero cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home dialuna 20 di november 2023 di 2'or pa 4'or di atardi. Despues lo sali pa Santana Catolico na Paradera.

Nos disculpa si den nos tristeza nos por a lubida un of otro famia.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23



Cu profundo tristesa den nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anuncia fayecimento cristianamente di:

Astrid Jolanda Tromp

Mihor conoci como "Ija"
*07-04-1965 - †10-11-2023

Na nomber di su:
Mayornan:
†Esteban Tromp
†Filomena Maria de Cuba
Welo y welanan:
†Francisco y † Denisia de Cuba
†Marco y †Maria Tromp
Rumannan:
Hubert Tromp
Swinda Tromp
Mario Alexander Tromp y famia
Albert Tromp
Angeline Croes y famia
Elvis Croes y famia
Lilian y famia
Raymond Croes y famia
Sobrino(a)nan:
Julienne Lafontaine
Ismaira Lafontaine y pareha
Alexander Tromp
Sobre sobrino(a)nan:
Jerwin Martis
Zhahelly Lafontaine
Zidane Lafontaine
Tanta y omonan:
†Francisca y Louchi Eduwardo-de Cuba
Hose de Cuba
Maria de Cuba
†Max de Cuba
Juanita de Cuba
Eusebio de Cuba
Reyna de Cuba
Johana de Cuba
†Luisa Gomez y famia
†Lorenzo Tromp y famia
†Mario Tromp
†Damasio Tromp y famia
Edwina Tromp

Primo y primanan
Na tur su ayudantenan stima di Cas Brillante.
Demas famia: Tromp, de Cuba, Lafontaine, Martis, Croes, Eduwardo, Gomes, Ras, Gomez, da Silva, Webb, Tarro y Rosado.

Nos ta pidi disculpa si nos por a lubida un of otro famia den nos tristesa.

Acto di condolencia y entiero lo tuma lugar na Misa Santa Filomena na Paradera diasabra 18 di November 2023 di 2'or pa 4'or di atardi. Despues lo sali pa Santana Catolico Pastoor Kraanwinkel.

Despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Mi Dios, Mi Señor, Mi Salbador
Cu Bo amor infinito tenemi den Bo
braza Ya no tin scuridad
Unicamente Bo Luz briyando



Lo E seka tur lágrima for di nan wowo,
I morto lo no eksisti mas: lo no tin nada
di rou, nada di yoramento, nada di dolo
mas, pasobra tur kos di antes a pasa bai.
Rev. 21:4

Cu inmenso tristeza na nos curason, pero conforme cu Boluntad di Señor Hesus nos ta anuncia fayecimento di nos querida Mama:

Daisy Reyes Gonzalez

Cariñosamente yama "Mama Daisy"
*28-08-1953 - +12-11-2023

Na nomber di su:
Yiunan:
Teresa Delgado-Reyes y esposo Jorge Arturo
Maria Cristina Reyes
Edwuin Antonio y compañera Zoina Manzana

Nieto(a)nan:
Darwin y Famia, Edwardo, Christopher y Demi, Dwayne y Stephanie, Julian, Laura, Desiree, Crisma, Byron, Shabielly, Juwensley

Bisanietonan: Jome, D'Son

Yiunan di cas:
Rocke y Minerva Martinez, Elizabeth Nelly Soza, Arthur Dowers, Rigoberto Franken
Manera nietonan:
Dayelis y Christopher Raposo, Andrew

Rumannan:
Freddy Antonio Gonzalez (Rep. Dominicana)
Eridania Gonzalez

Rumannan di crianza:
Maria Cristina Abad (Rep. Dominicana)
Tamara y Famia (USA)
Sobrino- y sobrinanan:
Teresita Zulay y Famia (USA)
Carmen Elena Gonzalez y Yiunan
Victor Gonzalez y Famia (USA)
Cristobal Gonzalez
Christy Yobanka Gonzalez y Yiunan (Rep. Dominicana)
Manera sobrino:
Luis y Famia (Rep. Dominicana)
Paola y Yiu (Rep. Dominicana)

Ihanan:
Jossy, Ruth, Omar, Indira
Amiganan di cas:
Eusje, Dalilha, Michael, Dr. Alvarez, Mecho, Ramona, Mercedez, Buchi, Mary, Isabel, Altagracia, Chana, Daisy, Mariana, Ursly, Hugo, Elsa, Anchy, Carlos, John Jairo, Kika San Nicolaas, Jolanda, Larissa, Mechonga, Amparo, Silvia

Ayudantenan na cas:
Eusje, Dalilha
Su dokter di cas:
Dr. Alvarez

Tur su primo- y primanan, bisiñanan di Potrero, comer- y compernan, demas Famia y ser kerinan na Aruba y den Exterior, amigonan di Fundacion Dominicana, tur cu semper a trata y respeta di curason.
Den nos tristesa, nos por a lubida algun nomber, sea conforma cu Mama Daisy si tabata corda y stima cada un di Boso. Ta un honor invita Bo(so) pa celebra Mama Daisy su bida y despedida, cu lo tuma lugar diasabra 18 di November 2023 na misa La Birgen di Fatima na Dakota for di 2'or pa 4'or di atardi.
Despues di acto di despedida nos lo no por ricibi bishita na cas. Recorda mi cu hopi amor

Por wak despedida di Daisy via link; https://youtube.com/@obituaryarubai9144?si=Ubwg6voOHHQEGnlD

``"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu inmenso tristeza den nos curason pero agradecido pa tur loke nos a comparti cune, nos ta anuncioa fayecimento di nos tata, welo y bisawelo stima;



Eustacio Segundo Scharbaay

Mihor conoci como: "Dung"of "Papa Dung"
*29-03-1934 - †11-11-2023

Casa: †Theresita Scharbaay Lampe

Na nomber di su:
Yiunan: Anthony Scharbaay y famia
Gwendolyn (Gwendy) y Ruben Zambrano-Scharbaay
Errol Scharbaay

Manera yiu: Marlen Tromp y famia
Susy Nadal

Nieto(a)nan: Angelene y Bryan Willems-Scharbaay
Rossy y Rosaelina Scharbaay-Maduro
Cindy Zambrano y Ernesto Burke
Mendy Zambrano

Bisanieto(a)nan: Alyanne y Xiara Willems
Rashid, Rishan y Rajon Scharbaay
Mia-Elle y Emy-Lynn Burke
Nalaney Zambrano

Rumannan: †Francisco Marquez y famia
†Aura Reina y famia
†Francisca Leyba-Scharbaay y famia
Henaro y Seferina Scharbaay-Hill y famia
†Luly Odor-Scharbaay y famia
†Tina y †Santiago Kelly-Scharbaay y famia
Jon y Olga Scharbaay-Camacho y famia
Irie y Ronny Petronia-Scharbaay y famia

Manera ruman: Aide y †Laito Nadal-Fondeur y famia

Swa y cuñanan: †Vda. Estrelita y †Nelson Ruiz-Lampe y famia
†Meinart y †Filomena Lampe-Croes y famia
†Carmen y Ricardo Luidens-Lampe y famia
†Simon Lampe y yiunan
†Violeta y Fichi Lacle-Lampe y famia

Amigo di cas: Marcial Pascual Ras

Primo y primanan, subrino y subrinanan, comer y compernan, ihanan, bisiñanan, amistadesnan, conocirnan y demas famia na Aruba y den exterior.

Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar diasabra 18 di november 2023 di 9:00 pa 11:00 di mainta na Aurora Funeral Home, despues saliendo pa Santana catolico na Playa.

Si en caso den nos tristeza nos por a lubida algun persona of famia, nos a pidi nos disculpa.

Tur cos aki na mundo tin su ora y su tempo, Ora pa nace y ora pa muri, ora pa yora y ora pa hari, Ora pa keda keto y ora pa papia, ora pa stima y ora pa odia, Ora pa guerra y ora pa paz"
Predicador 3:1-2-4-7-8

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:



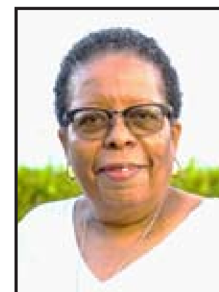
Sra. Leenchi Sam

*02-11-1957 - †01-11-2023

Acto di despedida lo wordo anuncia despues

God is love, and whoever abides in love abides in God, and God abides in him.
1 John 4:16

With deep sorrow we announce the sudden passing of our beloved:



Marie Louisa Eugenie Josephine Cleopatra Lake

better known as: "Wiza" or "Juff. Louisa"
*09-11-1957 - †14-11-2023

Date and place of funeral will be announced later!
We regret to inform that we will not be receiving condolences at home.

Lidernan Turco y Aleman ta expresa diferencia profundo pa cu guera Israel-Hamas

(AP) — Presidente Turco, Recep Tayyip Erdogan y Canciyer Aleman, Olaf Scholz riba diabierna a expresa diferenciana profundo pa cu e guera entre Israel y Hamas mientras e lider Turco a haci un bishita breve y tensamente anticipa na Berlin.



Erdogan tabata invita pa bishita Alemania algun luna atras despues di su reeleccion, pero simannan recien ta marca pa incomodidad na Berlin tocante su posicion cada bes mas fuerte contra Israel.

Pa largo ta mira Turkia como un partner incomodo pero esencial na Alemania, cas di mas di 3 miyon persona cu raiz Turco. E ta un aliado di NATO cu tambe ta importante den esfuersonan pa controla e fluho di refugiado y migrante na Europa, un asunto riba cual Scholz ta enfrenta presion domestico intenso, pero den añanan recien tabatin tension frecuentemente. Mas recientemente, un division a habri entre e posicion di e paisnan riba eventonan despues di e atake di Hamas contra Israel dia 7 di october ultimo.

Alemania ta un aliado incondicional di Israel y a opone yamado pa un alto al fuego mientras ta pusha pa ayudo pa civilnan na Gaza, bogando pa "pausanan humanitario" y buscando pa tene habri canalnan di comunicacion cu otro paisnan den e region pa preveni cu e conflicto ta expande.

Erdogan e siman aki a yama Israel un "estado terorista" enfoca riba destruccion di Gaza cu tur su residentenan. El a describi militantenan di Hmas como "luchadornan di resistencia" purbando di protege nan tera y pueblo. Hamas ta ser considera un organisacion terorista pa Israel, Merca y Union Europeo.
E comentarionan aki y otronan similar a indigna politiconan den tur spectrum na Alemania. Scholz a describi e acusacionnan di Erdogan contra Israel como "absurdo."

"No ta secreto cu nos tin, den algun parti, posicionnan hopi diferente tocante e conflicto actual," Scholz a bisa na un conferencia di prensa breve banda di Erdogan prome cu nan combersacionnan. Pero "particularmente na momentonan dificil, nos mester papia directamente cu otro." El a bisa cu e atake di Hamas ta nifica cu Israel mester protege su mes y mester por defende su mes. "No por ta e caso cu un organisacion di teror cu ta goberna e region aki ta ehecuta actividadnan asina for di eynan bes tras bes cu forsa militar increible. Esey mester caba, y esey ta un meta cu nos mester sostene – nos ta hacie en todo caso."

Scholz a bisa cu Turkia y Alemania ta comparti miedo pa un "conflagracion" mas amplio den e region y lo discuti con pa preveni esaki.

Mientras Scholz a bolbe boga pa "pausa" den e lucha, Erdogan a bisa: "Si nos por establece un alto al fuego humanitario hunto cu Alemania, nos ta bay tin oportunidad pa scapa e region di e ring di candela aki."
El a agrega "ya casi no tin un lugar yama Gaza mas, tur cos a keda destrui."

Erdogan a sugeri cu Alemania ta incapaz di critica Israel pa motibo di Holocaust. "Mi ta papia libremente pasobra mi no ta debe Israel nada. Si nos tabata den debe, mi no lo por papia asina libremente," el a bisa. "Esnan cu ta den debe no por papia libremente. Anos no a pasa den Holocaust, y nos no ta den un situacion asina."

Israel a retira su diplomaticonan for di Turkia luna pasa despues cu Erdogan a acusa Israel di comete crimen di guera. Turkia despues tambe a retira su embahador for di Israel.

Otro posible fuente di tension a bin despues di e bishita diabierna, ora cu minister di Defensa Turco, Yasar Guler a bisa cu Turkia tin plan pa cumpra 40 jet Eurofighter Typhoon, pero Alemania tabata impediendo e benta di e avionnan di guera produci pa Alemania, Reino Uni, Spaña y Italia.

Guler a bisa miembronan di comite di defensa di Parlamento Turco cu Spaña y Reino Uni tabata faborece bende e avionnan na Turkia y tabata trahando pa convence Alemania. "Alemania por bende of no bende nan," Erdogan a bisa. "Alemania ta e unico pais cu ta produci avion di guera? Nos por haya esakinan di cantidad di otro lugar."

Scholz no a referi na e asunto, y otro oficialnan Aleman no tabatin comentario inmediato.

Presidente di Congreso Mericano ta bisa cu ta bay pone 44mil ora di video di 6 di Januari disponible pa publico general

(AP) — Presidente di Congreso Mericano, Mike Johnson a bisa ayera cu e tin plan pa publica miles di ora di video di e atake dia 6 di januari 2021 contra e US Capitol, cumpliendo un promesa cu el a haci miembronan di ultraderecha di su partido tempo cu e tabata campañando pa e posicion.

"E decision aki ta bay duna miyones di Mericano, defensor criminal y organisacionnan di interes publico y medionan di comunicacion un habilidad pa mira pa nan mes kico a pasa e dia ey, na lugar di mester depende riba e interpretacion di un grupo chikito di oficialnan di gobierno," Johnson a bisa den un declaracion.

E recien eligi presidente di Congreso a bisa cu e prome tranche di video di seguridad, como 90 ora, lo keda publica riba un website di comite publico ayera, cu e resto di e 44mil ora spera di keda publica durante proximo lunanan. Mientras tanto, tambe ta bay pone un camber di observacion publico den Capitol pa asina mira e imagennan.

Durante ultimo lunanan, Comite di Administracion di Congreso, lidera pa Republicanonan, a haci e video disponible segun cita solamente pa miembronan di prensa, defensornan criminal y un cantidad limita di otro hende. E video ta mustra algun di e peleanan di cerca y ta duna un bista amplio di compleho di Capitol – un cu bishitantenan casi no ta mira – mientras centenares di sostenedor di presidente Donald Trump ta invadi e edificio, violentamente atacando oficialnan y kibrando porta y bentana.

Door di expande e acceso aki na publico general, Johnson ta cumpliendo un di e promesanan cu el a haci luna pasa na e miembronan mas conservador di su partido, incluyendo Rep. Matt Gaetz, R-Fla., kende a orkestra e salida di ex-presidente di Congreso, Kevin McCarthy. Tanto Gaetz como Trump – kende actualmente ta campañando pa reeleccion mientras ta enfrenta cargonan federal pa su rol den 6 di januari – a aplaudi decision di Johnson.

E movida di Johnson ta bay duna publico general un nivel impresionante di acceso na imagennan di seguridad sensitivo y explicito di 6 di januari, cual hopi critico ta adverti por pone den peliger e seguridad di personal y miembronan den compleho di Capitol di e cay den mannan robes. E oranan di video ta detaya no solamente e atake cu e manifestantenan a haci riba polis di US Capitol mientras nan a kibra den e edificio, pero tambe con nan a haya acceso na e edificio y e rutanan cu legisladornan a usa pa huy.

Un solicitud di Polis di Capitol pa comentario a ser rechasa.



ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 18 november 2023 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

FPNA waarschuwde al een jaar geleden voor zorgelijke situatie bij Bubaliplas

Pagina 5

Minister van Financiën en Cultuur:

Strafrente is een nieuwe vorm van slavernij



Pagina 3

“Arubus verkeert in een kritieke financiële toestand als gevolg van politieke inmenging”



Pagina 4

ARUBA VANDAAG

WEB onderzoekt kwaliteit van waterleidingen

WEB Aruba NV heeft kennis genomen van informatie die online is gepubliceerd over mogelijk troebel water met ongebruikelijke kleur dat uit de leidingen van een huis komt, evenals gevallen van water met een zoute smaak.



"We bij WEB nemen deze kwesties zeer serieus. De gezondheid en het welzijn van onze klanten hebben onze hoogste prioriteit," verklaarde het bedrijf in een persbericht. "Onmiddellijk heeft ons gespecialiseerde personeel een team gevormd om een onderzoek uit te voeren. In Primavera is geconstateerd dat er werkzaamheden gaande zijn om leidingen te vervangen. We spraken met de mensen op het perceel en begrepen dat ze de leidingen van het huis aan het vervangen zijn van koperen leidingen naar hdpe-buizen (flexibele PVC) en dat ze zelf de werkzaamheden uitvoeren.

"Ons personeel heeft uitgelegd dat bij het vervangen van leidingen het effect kan optreden dat het water tijdelijk troebel wordt. In het werk aan deze leidingen staat dit bekend als 'Water Flushing'. Sedimenten of mineralen die zich hebben opgehoopt in de oude leidingen kunnen worden opgeschud of verplaatst tijdens werkzaamheden en kunnen de kleur van het water tijdelijk veranderen. Dit kan ook gebeuren wanneer er trillingen in de grond zijn als er in de buurt van de leidingen bouwwerkzaamheden plaatsvinden.

"Het WEB-team heeft de mensen aanbevolen om na het voltooien van alle leidingwerkzaamheden het water te laten lopen om het systeem door te spoelen. Als het water niet helder en normaal transparant wordt, kunnen ze contact opnemen met WEB voor assistentie.

In geval van enige onregelmatigheid met betrekking tot het water op uw eigendom, is het belangrijk om WEB onmiddellijk op de hoogte te stellen. Neem contact met ons op via 280-4600.

Vermeng slavernijkwesties niet met financiële zaken...

Met verbazing hebben we kennis genomen van de toespraak die onze minister van Financiën en Cultuur hield bij het Genootschap Nederland - Aruba, waarbij zij de Nederlandse regering ervan beschuldigde de slavernij praktisch nieuw leven in te blazen.

Dit alles heeft te maken met de wens van de Nederlandse overheid van een hoger rentepercentage als Aruba niet op tijd zou beslissen over het aanbod voor de verlenging van de lening, die in 2020 in de Covid-crisis is aangegaan en onlangs was verlopen. Nogal straffe woorden die de Nederlandse regering misschien niet bevallen, maar dat is niet onze grootste zorg. Wat dan wel? Bijvoorbeeld, dat de bewindsvrouw namens ons spreekt over een kwestie waarover zij beter advies had kunnen inwinnen voordat zij haar mening publiekelijk ging uiten. Het zou beter zijn geweest als zij de twee portefeuilles die zij heeft niet door elkaar had gehaald en zeker niet op deze manier. We delen haar mening niet, maar als zij de Nederlandse eis zou willen bekritiseren in het kader van de onderhandelingen over de lening zelf, dan zouden we het er nog steeds niet mee eens zijn, maar we zouden dan kunnen zeggen: 'Let's agree to disagree". Nu haalde zij haar gevoelens vanuit haar taak van het voeren van de communicatie met Nederland en de andere eilanden over het onderwerp slavernij, als een kwestie van cultuur, bij een kwestie waar ze niet thuishoren. Laten we dus zelf proberen die twee zaken gescheiden te houden.

Ten eerste de eis van een hoger percentage van Nederland voor de lening. We hebben in eerdere artikelen al gezegd dat het op zijn minst een minder elegant gebaar van de Nederlandse regering is, dat is ontstaan uit hun frustratie over het feit dat ze na meer dan drie jaar proberen om (financiële) zaken met de regering van Aruba te regelen, en niet langer het vertrouwen hadden dat ze deze zaken op een hartelijke en vruchtbare manier konden regelen. Om nog specifieker te zijn: men had er geen vertrouwen in dat Aruba, indien men een nieuw protocol zou ondertekenen, de overeengekomen wijzigingen in de wet op het financieel toezicht van Aruba zou aanvaarden en in de wet opnemen. En daar hebben we begrip voor, want nu is er nog steeds geen garantie dat de afspraken die onze Minister-President en de staatssecretaris dezer dagen zullen moeten maken, goedkeuring zullen krijgen zonder dat de regeringszijde in de Staten gaat herhalen wat er in 2019 is gebeurd, met de wijzigingen die volgens het protocol moesten worden opgenomen in de lokale wet. Onze redactie stelde onze premier een specifieke vraag hierover en zij verklaarde dat zij in ieder geval, als er amendementen zouden zijn die niet met Nederland zijn afgesproken uit het parlement zouden komen, zij dan naar de Nederlandse regering zou moeten teruggaan... Naarmate de dagen verstrijken, horen we niet van enige vooruitgang in de zaak, en onze minister van financiën laat dit soort uitdrukking los? Dit draagt op geen enkele manier bij aan het herstellen van relaties. Het is maar goed dat we weten dat zij niet de persoon is die de onderhandelingen met Nederland voert...

Maar nu de kwestie van ons slavenverleden, dat een onderwerp lijkt te zijn dat de minister heel nauw aan het hart ligt. Daar is niets mis mee, integendeel. Maar wat ons enigszins vreemd voorkomt is dat haar weigering om over deze kwestie aan tafel te blijven, ook kan worden gezien als een handig voorwendsel om de kwestie niet met de rest van het Koninkrijk te hoeven voort te zetten. En waarom zou er een wens zijn om het onderwerp te laten rusten? Omdat het toch niet iets is dat aandacht krijgt in onze gemeenschap, omdat mensen blijkbaar niet graag hierover in discussie gaan. Dat heeft zijn redenen. Na de afschaffing van de slavernij is er een forse assimilatie geweest van de kleine minderheid van Afrikaanse afkomst die is opgegaan in de rest van de bevolking. Onze mensen zijn voor het grootste deel een mengeling van verschillende rassen geworden en dat is al lang een realiteit. We hebben natuurlijk een deel van onze bevolking dat duidelijk van Afrikaanse afkomst is, maar ze hebben geen achtergrond als slaven hier, omdat ze als vrije mensen hier naartoe emigreerden. Er zijn nog andere aspecten om rekening mee te houden in deze kwestie, en dat is dat je niet alle verantwoordelijkheid voor de slavernij bij de koloniale regering kunt leggen.; er waren mensen in onze gemeenschap die aan de andere kant stonden, die van de slavenhouders. Gaan we nu herstelbetalingen eisen, zodat mogelijk ook de afstammelingen van landeigenaren en voormalige slavenhouders een aandeel zullen hebben? We kunnen begrijpen dat er niet zoveel animo zal zijn om dat debat te voeren, naast dat we zelf niet zoveel nut daarin zien, laat dat heel duidelijk zijn.

Wat ontbrak was wat we van een minister hadden verwacht dat zij deuren voor ons zou openen in plaats van ze te sluiten. En hier op Aruba zelf zou beginnen met adequate informatie te geven over deze zaken. Wij blijven zeggen dat de rijkswet op het financieel toezicht hoe dan ook,, ook in het geval van een "hybride" alternatief zoals voorgesteld door onze premier, praktisch het hele proces van toezicht mee zal nemen, plus de begrotingsnormen. En het raakt onze autonomie niet meer dan wat in de afgelopen acht jaar hebben gezien, want het is de regering die hier regeert, begroot en het parlement de begroting en elke andere wet laat goedkeuren. De voortdurende kreten van "kolonialisme"," slavernij " en andere kinderachtige uitdrukkingen slaan nergens op. Het volk zou beter gediend zijn met een bewindsvrouw die kan optreden zoals deze moderne tijden eisen.

Minister van Financiën en Cultuur:

Strafrente is een nieuwe vorm van slavernij

De Minister van Financiën en Cultuur van Aruba heeft onlangs een toespraak gehouden tijdens een bijeenkomst van het Genootschap Nederland Aruba ter herdenking van het Slavernijverleden op 11 november 2023 in Den Haag. Tijdens haar toespraak bekritiseerde zij de houding van Nederland in de onderhandelingen over de herfinanciering van de leningen tijdens de coronapandemie.



Maduro begon met te herinneren dat Nederland op 19 december excuses heeft aangeboden voor het slavernijverleden. Zij benadrukte de opmerkingen van premier Evelyn Wever-Croes destijds, waarin ze zei dat oprechte excuses altijd welkom zijn. Maar zij zei dat haar woorden suggereren dat er behoefte is aan oprechtheid en erkenning in het verzoeningsproces.

"Ik moet zeggen dat ondanks de excuses van Nederland, er op Aruba onzekerheid heerst over de oprechtheid waarmee dit is gegeven," zei Maduro. "Deze onzekerheid wordt versterkt door de politieke en economische druk die Nederland uitoefent op Aruba." Zij zei dat hiermee wordt verwezen naar de manier waarop de landen binnen het Koninkrijk - Aruba, Curaçao en Sint Maarten - zijn behandeld tijdens de onderhandelingen over de herfinanciering van Covid-schulden, en benadrukte dat "zelfreflectie noodzakelijk is."

Voldoende financieel toezicht?

Met betrekking tot een punt dat de premier al eerder had benadrukt, merkte hij op dat toen Curaçao en Sint Maarten in 2010 de landstatus binnen het Koninkrijk kregen, 70% van hun schulden werd kwijtgescholden en er een financieel toezichtsorgaan werd ingesteld via een rijkswet. "Nederland maakt nu gebruik van de coronacrisis om van Aruba te eisen dat het ook instemt met een rijkswet voor financieel toezicht, maar zonder kwijtschelding van schulden," voegde hij eraan toe. Maduro zei dat het enige voordeel zou zijn dat er een lager rentepercentage zou worden verkregen. Volgens Maduro is het begrijpelijk dat het parlement van Aruba dit onaanvaardbaar vindt, omdat het niet alleen hun autonomie beperkt, maar ook omdat er sinds 2015 voldoende financieel toezicht op Aruba is.

Desondanks is de kwestie van voldoende financieel toezicht op Aruba discutabel. Zoals parlementslid van Accion21, Miguel Mansur, aangaf in juli vorig jaar: "Het obstakel op dit pad is het parlement van Aruba, dat gelooft dat de Landsverordening financieel toezicht voldoende is om de toezichtstaak uit te voeren. Nederland is het daar echter niet mee eens, want in het geval van een lokale wet heeft Nederland niets te zeggen." Hij legde echter uit dat "de landsverordening niet werkt. In 2022 heeft het parlement een begroting goedgekeurd met een oorspronkelijk tekort van 227 miljoen in strijd met de landsverordening. Het College financieel toezicht heeft een aanwijzing aanbevolen en het parlement moest de begroting wijzigen. Evelyn Wever-Croes wilde zelf een rijkswet maken toen hij in 2014 in de oppositie was."

Bovendien is Mansur van mening dat "er voldoende bewijs is dat het parlement gedurende vele jaren niet in staat is geweest om zijn verantwoordelijkheid voor het controleren van de regering en het zorgen voor duurzame overheidsfinanciën op zich te nemen, dus de rijkswet is een garantie dat het geld van het volk goed wordt beheerd. Politiek gezien is de MEP bang om de rijkswet aan te nemen, omdat de AVP hen zal aanvallen als collaborateurs, enzovoort, dus het volk verliest. De politieke strijd tussen MEP en AVP krijgt voorrang boven het nationale belang," concludeerde hij.

Koloniale houding: een nieuwe vorm van slavernij?

Vervolgens bekritiseerde Maduro de houding van Nederland. Ze herinnerde eraan dat Aruba werd gevraagd om vóór 10 oktober jongstleden een herfinancieringsovereenkomst voor de Covid-leningen te ondertekenen, waarbij er twee opties waren: "akkoord gaan met de rijkswet voor financieel toezicht (RAft) waarmee we een rentepercentage van 3,4% zouden ontvangen, of niet akkoord gaan met de rijkswet, een rente van 6,9%, wat eigenlijk een winst voor Nederland van 3,5% is."

Maduro merkte op dat er zelfs een variant was waarbij expliciet werd uitgesloten dat de onderhandelingen betrekking zouden hebben op gedeeltelijke of volledige kwijtschelding. Volgens Maduro plaatst "de sterke positie van het [Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties] voor herfinanciering in het kader van een ernstige mondiale crisis het Koninkrijk terug naar 160 jaar geleden, toen de koloniën nog winst moesten genereren." Ze benadrukte dat met de huidige schuld Nederland gedurende de hele aflossingsperiode van de lening meer dan 300 miljoen gulden zou verdienen. Volgens Maduro hoeft Nederland niet zo hard op te treden binnen het Koninkrijk, vooral gezien het Statuut, waarin Artikel 36 zegt dat de partijen elkaar moeten helpen.

"Het zou beter zijn als Nederland meer begrip zou tonen voor de Caribische landen binnen het Koninkrijk. De onderhandelingen en de oplegging van wat we 'strafrente' noemen, weerspiegelen eigenlijk een koloniale houding en zijn feitelijk een nieuwe vorm van slavernij," aldus Maduro.

Desondanks heeft Nederland al duidelijk gemaakt wat hun redenen zijn om aan te dringen op een rijkswet in plaats van een landsverordening van Aruba. Ze houden ook rekening met de financiële situatie van Aruba die al precair was vóór de pandemie - een situatie die door eerdere regeringen is achtergelaten, zeker, maar een situatie die voor Nederland risico's in hun eigen financiën betekent. Bijvoorbeeld dat Nederland dit jaar wijzigingen zou moeten aanbrengen in haar eigen begroting om rekening te houden met het feit dat Aruba de Covid-lening dit jaar niet zou terugbetalen, en dat het geld dat is geleend het geld van de Nederlandse belastingbetaler is.

Stopzetten van Slavernijherdenkingsactiviteiten

"Het lijkt erop dat Nederland na 160 jaar niet voldoende zelfreflectie heeft toegepast of lessen heeft getrokken uit het koloniale en slavernijverleden, wat voor ons een enorme teleurstelling is," zei Maduro. "In elk geval was het voor ons heel moeilijk wat we hebben meegemaakt, de behandeling die we hebben ontvangen, maar ook de uitdagingen om de middelen te vinden om dit alles te organiseren voor het slavernijherdenkingsjaar. Dit brengt ons op het punt waar we moeten zeggen dat wij, op ministerieel niveau, stoppen met slavernijherdenkingsactiviteiten."

Maduro gaf aan dat deze keuze is gemaakt in het licht van recente ontwikkelingen en weerspiegelt hun oorspronkelijke standpunt, dat de excuses als oprecht moeten worden beschouwd. Hij zei dat hoewel ze de ontwikkelingen rondom dit onderwerp zullen blijven volgen, ze niet actief zullen deelnemen aan de slavernijherdenkingsagenda.

Het is nog niet bekend welke impact dit zal hebben op het aantal projecten dat al in voorbereiding was voor de activiteiten van het Slavernijherdenkingsjaar, of deze volledig zullen worden geannuleerd of dat er enkele onafhankelijke activiteiten zullen plaatsvinden.

Consequenties voor onderhandelingen

Gezien de sterke en antagonistische woorden die Maduro heeft gericht aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, vroeg Aruba Vandaag aan premier Evelyn Wever-Croes of deze verklaringen, die in strijd lijken te zijn met wat de premier eerder heeft gezegd over de onderhandelingen met Nederland, invloed zullen hebben op de huidige lopende onderhandelingen. Hoewel er geen direct antwoord is ontvangen, heeft premier Wever-Croes het onderwerp wel aangesneden tijdens een interview op het programma NoticiaCla Live op woensdagavond. "Het heeft geen invloed," zei ze.
Tijdens het programma beantwoordde Wever-Croes de vraag of de controversiële toespraak van Maduro wordt gesteund door de regering van Aruba, waarop ze antwoordde: "Ja, ik steun het."

Dit kwam nadat het parlementslid van de MAS-fractie, Marisol Lopes Tromp, de gebrek aan "eenheid in management" in twijfel trok, aangezien premier Wever-Croes gewoonlijk verwijst naar respectvolle en goede onderhandelingen met Nederland, terwijl Maduro aan de andere kant aangeeft dat de behandeling die hij ontvangt, gebrek aan respect vertoont en vergelijkbaar is met "een nieuwe vorm van slavernij." Niettemin geeft Wever-Croes nu aan dat er geen tegenstrijdigheid is in hun standpunten, maar dat ze hierover "op verschillende momenten heeft gesproken" voordat Maduro naar Nederland ging.

De Rijksministerraad (RMR) heeft tijdens hun laatste vergadering geen goedkeuring gegeven aan het regeringsplan van Aruba, ingediend door premier Evelyn Wever-Croes, voor wijzigingen in de wet op financieel toezicht. In plaats van het voorstel van de Arubaanse regering goed te keuren, heeft de RMR opdracht gegeven aan Staatssecretaris Alexandra van Huffelen om namens de RMR te onderhandelen zonder te wachten op de volgende vergadering van de Rijksministerraad.

Minister Ursell Arends:

"Arubus verkeert in een kritieke financiële toestand als gevolg van politieke inmenging in het dagelijkse beheer"

Zoals bekend is, is er al enige tijd een situatie gaande tussen de werknemers en het management van Arubus NV. Afgelopen vrijdag vond de meest recente protestactie plaats door de werknemersgroep vertegenwoordigd door de SEPPA-vakbond, waar ze hun ontevredenheid uitten over enkele onopgeloste kwesties.



Gezien deze situatie benaderde het team van Bon Dia Aruba Minister van Transport, Ursell Arends op vorige week vrijdag en vroeg hem of hij op de hoogte was van dit protest, dat plaatsvond ondanks het verzoek aan de werknemers om het uit te stellen tot na de vergadering op dinsdag die op de agenda stond, en of hij actie zou ondernemen voorafgaand aan de vergadering op dinsdag.

Een verslaggever van Bon Dia Aruba ontving deze week reacties van Minister Arends op deze vragen, waarin hij benadrukte dat Arubus zich in een kritieke financiële toestand bevindt als gevolg van politieke inmenging in het dagelijkse beheer. Hij legde uit dat het arbeidsgeschil niet tussen de minister en de werknemers ligt, maar eerder tussen de werknemers en hun management.

"De situatie is geëscaleerd naar het niveau van aandeelhouders, zoals het zou moeten zijn. En uiteindelijk belandde het op mijn bureau. Ik ben niet gemachtigd, noch pretendeer ik de macht te hebben om de uitkomst te beslissen in de onderhandelingen tussen de werknemers, het management en het particuliere bedrijf waarmee ze allebei hebben ingestemd om te luisteren. De vergadering op mijn kantoor is er juist voor bedoeld dat iedereen elkaar goed begrijpt en ook begrijpt dat er een overeenkomst is waarin de werknemers hebben aangegeven akkoord te gaan met wat het particuliere bedrijf naar voren brengt," verklaarde hij.



Minister Arends voegde eraan toe dat hij aan iedereen duidelijk heeft gemaakt dat de overheid van Aruba geen bedrijf blijft subsidiëren dat jaar na jaar aanzienlijke verliezen lijdt, waarvoor de bevolking moet betalen.
"Ik heb gezegd dat tegen 2024 het zakelijke model van Arubus moet veranderen, want als we dat niet doen, verliezen we allemaal aanzienlijk," besloot hij.

Arubus is niet alleen een vakbondsprobleem

Van tijd tot tijd kunnen we kennisnemen van de managementproblemen of de ontevredenheid van werknemers in ons nationale transportbedrijf, Arubus. Als media is het onze taak om informatie te verschaffen over wat er gebeurt, maar wij vinden dat een serieus medium zich ook moet bezighouden met het geven van een breder beeld van de situatie waarin conflicten of problemen ontstaan.

Dit is waar het probleem voor ons begint, want van beide kanten, van het management/de overheid als aandeelhouder en van de kant van de vakbond, wordt blijkbaar gedacht dat het voldoende is om ons te informeren volgens de formule die we een "need-to- know basis", noemen alsof het de inlichtingendienst van een land betreft. Elke keer dat een van de zijden hun verhaal komt vertellen, vinden ze het nodig om uitsluitend te vertellen wat zij strikt noodzakelijk vinden. En denkt men nog dat we in zo'n situatie een kant moeten kiezen in het conflict? Op basis waarvan? Om te helpen met het handhaven van de situatie van verkeerde en of onvolledige informatie te handhaven die nu heerst in onze publieke sector? We hebben wel andere dingen te doen...

Laten we in ieder geval aangeven wat de ontbrekende informatie is die nodig is zodat elk medium en elke burger een adequate mening kunnen vormen over wat er in de openbare vervoerssector gebeurt. Om te beginnen kennen we de situatie waarin Nederlandse experts al jaren tegen onze regeringsleiders zeggen dat ze ervoor moeten zorgen dat Arubus "zelfvoorzienend" wordt, zodat de overheid niet langer geld in het bedrijf hoeft te steken. In elk advies van het CAft kunnen we dit soort opmerkingen tegenkomen. We begrijpen de goede bedoelingen, maar het raakt niet de kern van het structurele probleem dat het openbaar vervoer hier heeft, en dat het praktisch onmogelijk maakt om op een solvabele manier te opereren. We zeggen dit niet om het wanbeheer te verdoezelen dat het bedrijf al jaren teistert, dat is een ander aspect dat ook moet worden aangepakt. Maar wat niemand uitlegt, en om eerlijk te zijn hebben we nog nooit een politicus of hooggeplaatste ambtenaar horen zeggen, is dat Aruba een stad is, klein in bevolking, nauwelijks 100 duizend mensen, maar verspreid over een aanzienlijk grondgebied, zeker 100 km2, de natuurgebieden buiten beschouwing latend. Met deze kleine, verspreide bevolkingsbasis heeft dit gevolgen voor de omvang van openbare vervoersbedrijven die men in stand kan houden. Hoe ga je het openbaar vervoer organiseren in zo ' n ongunstige situatie? Wij weten zelfs niet of de deskundigen uit het buitenland zijn geconfronteerd met de bijzondere situatie waarin wij zogenaamd proberen een solvabel openbaar vervoer te organiseren dat ook nog efficiënt en betaalbaar is voor degenen met de minste middelen die hiervan gebruik moeten maken. Nog veel minder hebben we een minister deze kennis horen verkondigen, dus we kunnen gevoeglijk aannemen dat deze ook afwezig is... Wat we te horen krijgen is dat "ze iets gaan doen" in de hoop dat het de journalistieke nieuwsgierigheid voldoende zal bevredigen…

Het is logisch dat een serieuze pers het niet kan hebben van dit soort oppervlakkige informatie. Helaas geldt dit voor de hele overheid, waar voor het grootste deel staatsbedrijven en andere overheidsentiteiten in de gebruikelijke geheimhouding blijven hangen, wat overigens ook door de regering en premier zelf wordt beoefend, terwijl men geen kans voorbij laat gaan om zich te laten voorstaan op integriteit en transparantie.

Voor zover wij weten doet de overheid, afgezien van de entiteiten die de eer aan zichzelf houden en hun financiële en algemene verslagen publiceren, geen enkele inspanning om transparanter te worden en alle jaarrekeningen beschikbaar te stellen. Het wordt tijd dat we een beter zicht kunnen krijgen, ook op hetgeen binnen Arubus plaatsvindt. Daarnaast is dit een ook wat doorgaans "the low-hanging fruit" wordt genoemd wanneer een overheid meer transparantie wil beoefenen, omdat al dat materiaal uiteraard al gedigitaliseerd is en dus niets kost...

Nu moeten we aanhoren dat de groep werknemers een betere betaling wil, maar we hebben geen idee waar het bedrijf staat, dus als ze ons morgen komen vertellen dat daar geen geld voor is, naast verschillende andere dringende zaken, kunnen we niets verifiëren; we weten niet of er iemand is die liegt, of dat beiden liegen, of dat geen van beiden liegt, maar dat ze wel overdrijven; we weten het niet...

Clandestien openbaar vervoer

Ongetwijfeld kunnen we het onderwerp van "piratenvervoer" niet onbesproken laten, dat ook van tijd tot tijd een publiek onderwerp wordt, om daarna weer naar de achtergrond te verdwijnen. Enerzijds komt het verschijnsel piratenvervoer voort uit dezelfde situatie van inefficiëntie en onvermogen van de overheidssector om vervoersproblemen adequaat op te lossen. Er zijn veel mogelijkheden om de gaten te vullen die op verschillende plaatsen vallen daar waar het gebruik van het openbaar vervoer moeilijk te organiseren is omdat het niet past bij de realiteit van waar mensen wonen en waar ze werken, en een illegale taxi is de manier om toch op tijd op het werk te komen, en voor een redelijk bedrag. Laten we niet vergeten dat we het hier hebben over het deel van de bevolking met een bescheiden portemonnee. Iemand op Aruba die de mogelijkheid heeft om een eigen auto te kopen, doet dat meteen, dat weten we allemaal...

Naast dit alles hebben we een aanzienlijke informele sector, met een forse deelname van mensen zonder toelatingsvergunning, terwijl autoriteiten ervoor kiezen om op de gebruikelijke ontoereikende manier te blijven opereren. Zolang dit het geval blijft, zullen we verslag kunnen uitbrengen van dit soort arbeidsconflicten, maar om een correcte opinie te geven, dat houden we dan maar tegoed voor een andere gelegenheid.

FPNA waarschuwde een jaar geleden voor zorgelijke situatie bij Bubaliplas zonder oplossing

Op 17 november 2022, precies een jaar geleden, stuurde de Fundacion Parke Nacional Aruba (FPNA) een brief naar premier Evelyn Wever-Croes, minister van Toerisme Dangui Oduber en minister van Milieu Ursell Arends, waarin ze wezen op de noodsituatie van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Bubaliplas.



In de brief legden ze de tekortkomingen uit en de gevaren die dit zowel voor de volksgezondheid als voor het toerisme en de natuur veroorzaakt.

Een jaar geleden hebben ze ook alarm geslagen over de bouw van verschillende hotels met in totaal 1.000 extra kamers, wat de functie van Bubaliplas in de komende jaren zal vergroten. "FPNA is een cruciale partner als het gaat om verschillende gebieden, waaronder Bubaliplas, die gezamenlijk worden beheerd met DOW. DOW is verantwoordelijk voor het waterbeheer, terwijl FPNA verantwoordelijk is voor natuurbescherming en natuurbeheer. FPNA probeert proactief problemen op te lossen, rekening houdend met Bubaliplas, aangrenzende waterwegen en nabijgelegen riolen als gezamenlijke beheersgebieden. FPNA neemt deel aan beheersuitdagingen in een vroeg stadium en niet alleen wanneer de situatie zich ontwikkelt of er een crisis is", aldus het document.

Ze brachten overstromingen naar voren die vorig jaar plaatsvonden in San Miguel, die werden veroorzaakt door een toename van rioolwater en ook een hoog waterpeil in Bubaliplas als gevolg van regenval, naast een vertraging in de implementatie van passende maatregelen om dergelijke situaties te mitigeren.

Hierbij gaat het niet alleen om overstromingen, maar ook om mogelijke bacteriologische en vervuilingsconsequenties als gevolg van een disfunctionele Bubaliplas, die een potentieel belangrijk gevaar vormt voor de bevolking van Aruba, de economie en de natuur.
Het specifieke doel van Bubaliplas is om afvalwater op zo'n manier te behandelen dat het geloosde product voldoet aan internationale en wettelijke normen.

Voor de FPNA was de situatie, die ze zich moesten herinneren, vorig jaar al zorgwekkend, zelfs tot het punt dat er plannen waren om tegen 2028 een nieuwe Bubaliplas te bouwen, die de bevolkingsgroei en het toerisme zou ondersteunen. Echter, "de situatie is onaanvaardbaar, zowel voor de bevolking als voor ons, voor het toerisme en de natuur. Helaas, om de volksgezondheid te beschermen, heeft men besloten om de zeesluizen te openen, iets wat zeer betreurenswaardig is gezien de verplaatsing en zelfs verspreiding van het probleem zowel direct als indirect, met langetermijneffecten die moeilijk te berekenen en te controleren zijn."

Ze verwezen naar het rapport van CARMABI "Coral Reefs Baseline Study for Aruba (2019)", waarin op pagina 54 staat aangegeven dat "vanwege de ernst en de veelheid van factoren die bijdragen aan de schade aan het koraal op Aruba (bijvoorbeeld vormen van vervuiling, overbevissing en afvalwater), de doelstellingen moeten worden gedefinieerd om de schaal van deze factoren te weerspiegelen en dus significante strategieën te ontwerpen om de algemene schade aan de koralen van Aruba te verminderen, zoals het beperken van de toegang van verontreinigende stoffen vanaf het land, bijvoorbeeld via verbeterde regenwater-infrastructuur die de invoer van afvalwater in de zee beperkt, naast een effectievere toepassing van normen en wetten, grote visverbodsgebieden om het herstel van de visgemeenschap op het eiland mogelijk te maken.



Met deze brief van 17 november 2022 werd dringend verzocht om onmiddellijke aandacht en preventieve maatregelen om op korte en middellange termijn de situatie op te lossen, voordat een nieuwe installatie beschikbaar is.

Daarnaast wezen ze erop dat tijdens verschillende bijeenkomsten geleid door het voormalige Rampenbureau, nu het Crisis Management Office (CMO), FPNA gedwongen was verschillende betalingen te doen om de kosten van zowel DOW als de Department of Public Health (DVG) te dekken, vanwege een gebrek aan begroting, en ook om te voorkomen dat de situatie - op dat moment - nog erger zou worden. "Het behoud van de natuur moet worden ondersteund door adequaat beheer en ontwerp van operationele processen, met budgettering, risicobeheer en crisispreventie door de overheid," aldus de brief.

Om het probleem op te lossen, heeft de FPNA verschillende oplossingen voorgesteld, zoals bijvoorbeeld een nieuwe mobiele installatie totdat die van Bubaliplas klaar is in 2028, de installatie van een van de twee pompen in de "TDS bak" van de RWZI om 24 uur per dag te kunnen pompen, de installatie van een noodpomp van Bubaliplas naar de TDS bak, de renovatie van rioleringen en leidingen in de buurt van hotels, de uitbreiding van de buis van Tierra del Sol om te voorkomen dat het kanaal direct in de Saliña Druif stroomt, het verhogen van een deel van de weg van San Miguel die al overstroomd is, rekening houdend met de ROP, het installeren van een systeem voor noodsituaties om water te geven aan organisaties of bedrijven die aan landbouw doen, om DVG in staat te stellen, samen met de Directie Natuur en Milieu (DNM), volledige analyses uit te voeren voor het maken van een monitoringplan met 'feedback loops'.

Tot slot uitten ze hun grote bezorgdheid, maar ook hun bereidheid om oplossingen te vinden, en benadrukten ze dat "het essentieel is dat Aruba optimale resultaten behaalt op korte termijn door het ontwikkelen van een crisismanagementbeleid voor de RWZI en rampenverlichting om zo de algemene veiligheid van het leven en de gezondheid van de bevolking, de natuur en de economie te waarborgen.

Op 15 november heeft de Arubaanse regering een verklaring afgegeven waarin staat dat na de regenval van de afgelopen dagen het waterniveau in Bubaliplas een kritisch niveau heeft bereikt. Op dit moment is er geen capaciteit in de plas zelf om nog meer water vast te houden en het is ook niet verantwoordelijk om het niveau verder te laten stijgen en over te lopen in de omgeving. "Dit is een noodsituatie waarvoor de regering, in samenwerking met alle betrokken departementen, inclusief het crisiskantoor, alle opties heeft geanalyseerd en niets anders dan het tijdelijk openen van de noodsluizen heeft goedgekeurd om het waterpeil in Bubaliplas te verlagen."

De aandacht voor de situatie in Bubaliplas is al geruime tijd beperkt, de verwerkingscapaciteit is te klein en bovendien is er een gebrek aan onderhoud aan de leidingen, onder andere tussen high rise en Bubali, die gebroken zijn en het water omhoog komt. De leiding is minstens 30 jaar niet vervangen en de problemen blijven zich ophopen. Deze brief van de FPNA toont dat aan. Een jaar geleden waarschuwde de FPNA de regering al voor de urgente situatie en een jaar later, met de regenval en het gebrek aan capaciteit, hebben we dezelfde situatie, met als verzwarende factor de staat van de leiding.

ARUBA VANDAAG

Het invoeren van betalingen voor commercieel gebruik van muziek begint volgend jaar

Vanaf 1 januari 2024 moet elke onderneming of persoon die commercieel gebruik maakt van muziek betalen voor het recht om dit te doen.

Dit geldt voor elke entiteit die op commerciële wijze gebruikmaakt van muziek, inclusief radio, DJ's, en andere, volgens de muzieklicentie-organisatie in het Nederlandse Caribisch gebied, DUCAPRO, die dit gisteren heeft aangekondigd. Dit betekent dat vanaf 1 januari aanstaande het illegaal wordt om commercieel muziek te reproduceren zonder een licentie van DUCAPRO.

Volgens de informatie geldt dit voor alle muziek, zowel lokaal als internationaal, via een overeenkomst met BUMA-STEMRA. BUMA en STEMRA zijn twee private organisaties in Nederland, de Buma Association en de Stemra Foundation, die opereren als één bedrijf en fungeren als de Nederlandse maatschappij voor het innen van vergoedingen voor componisten en muziekuitgevers.



Relevante bedrijven worden verzocht zich vrijwillig te registreren om een commerciële licentie te verkrijgen, waarvoor zij een bedrag moeten betalen afhankelijk van de grootte en reikwijdte van het bedrijf. Als niet aan de licentie wordt voldaan, kan dit juridische gevolgen hebben. Bedrijven die hieronder vallen zijn onder andere diegenen die muziek commercieel gebruiken, zoals radiozenders, DJ's, maar ook cafés, restaurants en sportscholen.

Volgens hun website is DUCAPRO een stichting die zich inzet voor de bescherming van de rechten van alle muzikale werken die beschermd worden door het auteursrecht. In dit verband licentieert DUCAPRO het openbaar gebruik en de communicatie van het repertoire van auteursrechtelijk beschermde muziekwerken in het Nederlandse Caribisch gebied en wereldwijd via hun overeenkomst met BUMA-STEMRA. DUCAPRO gebruikt de juiste informatie over muzikale werken en hun gebruik om royalty's te verdelen onder haar lokale leden en internationale aangesloten verenigingen.

Een DUCAPRO-licentie geeft bedrijven de vrijheid en flexibiliteit om vrijwel elke gewenste muziek legaal, ethisch en eenvoudig te gebruiken in hun bedrijf of op hun openbare evenementen. Zonder DUCAPRO moeten bedrijven die muziek gebruiken toestemming krijgen en royalties onderhandelen met elke maker en uitgever van muziek van wie zij het werk willen gebruiken - een taak die de meesten niet hebben de tijd en middelen om te volbrengen. In plaats daarvan vereenvoudigt DUCAPRO het proces door gebruikers van muziek in staat te stellen een relatief kleine vergoeding te betalen die wordt verdeeld onder de componisten, auteurs en uitgevers van muziek volgens de distributieregels die zijn vastgesteld door DUCAPRO.

Het is maar goed... Dat er nog rechters zijn...

Deze week eindigde de beroepszaak van stichting ABC tegen Land Aruba, over de bouwvergunning die aan Natura Development NV werd verleend om een strand aan zee voor een hotel te creëren, in een formeel debacle voor de overheid. De rechter was van mening dat de stichting gelijk in haar beroep en verklaarde ook dat de minister die de vergunning afgaf (onze Premier), geen wettelijke basis had om dit te doen.

In de betreffende wet (Landsverordening Ruimtelijke Ontwikkeling) is er geen voorwaarde te vinden voor het specifieke gebied dat de afgifte van een dergelijke vergunning mogelijk maakt. Een overwinning voor de stichting, maar daarmee is de zaak nog niet ten einde. Het ligt voor de hand dat de regering in beroep gaat tegen de uitspraak van de rechter bij het Hof van Justitie, terwijl zij ook acties van de ontwikkelaar kan verwachten, nu de rechter de in juni van dit jaar afgegeven vergunning heeft herroepen. Daar komt nog bij dat de minister belast met milieu en natuurbeheer, die ontheffing zou moeten verlenen zodat het bedrijf, volgens de verleende vergunning, deze niet meer hoeft te verlenen. Met de gerechtelijke beslissing over de vergunning zelf, staat het bedrijf plotseling met lege handen. Aangezien de onderneming geen partij was in de rechtszaak, kan men ook geen hoger beroep aantekenen. Wat overblijft is een mogelijke zaak van schadevergoeding tegen Land Aruba. In de lopende aanvraagprocedure, die minstens sinds 2018 loopt, reageerde de regering op verschillende momenten positief op de plannen van het bedrijf om toegang te hebben tot het stuk rotskust tegenover het hotel, om het om te zetten in een zandstrand voor diens klanten.

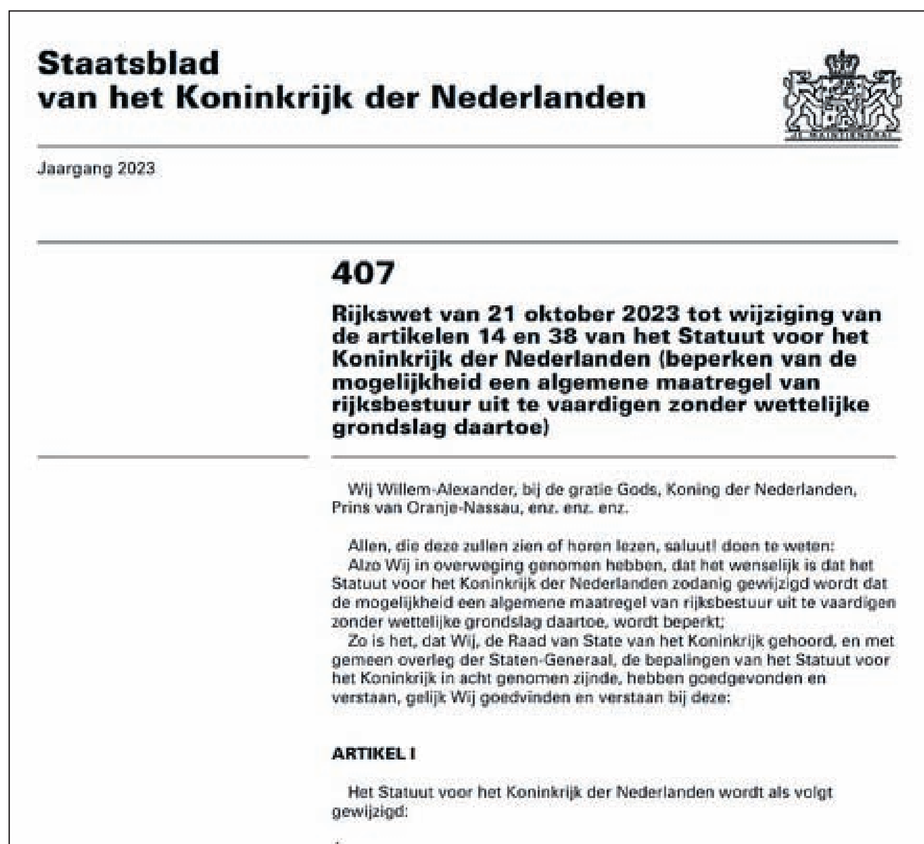
Als we de mogelijke bezwaren evalueren die tegen dit plan zouden kunnen bestaan, dan gaat het niet alleen om het aspect van vernietiging en/of aantasting van de natuur op die plaats, maar ook wat het mogelijke effect zou zijn van het bouwen van twee dammen in zee, wat een wijziging van de stroom ter plekke zou veroorzaken. Is er goed onderzoek gedaan naar deze effecten, niet alleen voor dit gebied, maar ook voor de kust aan beide zijden? Waarschijnlijk niet, maar dat is niet nu niet relevant zolang de huidige uitspraak nog van kracht is. Als de regering er in slaagt haar beroep bij het Hof te winnen, wat niet zeker is, dan komen opnieuw de overwegingen van de verwoeste/aangetaste natuur en de gevolgen van de verandering van de stroom weer naar voren. Daarmee zou ook de kwestie van de ontheffing weer actueel worden, die de andere minister zou moeten afgeven. Van wat we tot nu toe in de pers hebben kunnen waarnemen, heeft hij zijn instemming met het vonnis getoond, wat zichtbaar bewijs is van de verdeeldheid die er momenteel in het kabinet is over de kwestie.
Dat verschil van mening kwam al een paar maanden geleden naar voren, toen de betreffende minister zich uitsprak tegen het feit dat het bedrijf was begonnen met het werk om het strand aan te leggen, zonder zelfs maar op de ontheffing te wachten. Actie bij de rechtbank van de stichting resulteerde vervolgens in een stopzetting van het werk van het bedrijf. Maar de minister Van natuur en milieu was niet blij met wat zijn collega met de vergunning had aangericht en overwoog aanvankelijk om samen met de stichting juridische stappen te ondernemen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er nog steeds geen ontheffing is en voorlopig ook niet nodig is. Dit zal uiteindelijk de sfeer in de overheid er niet beter op maken, naast de relatie tussen bedrijf en overheid.
Het bedrijf zal de situatie opnieuw moeten beoordelen, waarbij men zeker juridische stappen zal overwegen tegen de overheid, die eerder toestemming had gegeven voor andere gerelateerde projecten, zoals de tunnel die onder de weg werd aangelegd zodat de hotelgasten de kust kunnen bereiken. Anderzijds blijft het zo dat het krijgen van geldelijke compensatie voor schade nog geen strand maakt, met als gevolg dat een groot hotelcomplex zonder toegang tot het strand zit, waarmee is geadverteerd. Dit alles geeft ons wel te denken over hoe onze regeringen omgaan met de wet, die in dit geval, de wet op ruimtelijke ontwikkeling, nota bene door de huidige grote coalitiepartner in het leven is geroepen. Niet dat iedereen in de partij blij was met de invoering ervan, juist vanwege de beperkingen die het legt op hoe je met de natuur omgaat. Nu kunnen we de gevolgen zien van het denken dat de wet er niet toe doet en dat er kwesties zijn die "we later wel fixen". Dit geldt ook voor andere gevallen, zoals het hotelproject in Sero Colorado, waarbij men blijkbaar "vergeten" was dat er bezwaarprocedures zijn die serieus genomen moeten worden. In geen van deze gevallen kan worden gezegd dat het probleem de burgers die "lastig worden"; het is de overheid die deze procedures moet respecteren en geen dingen moet beloven die ze niet kunnen nakomen. Dit is een strijd die goed eindigde, maar we hoeven niet te hopen dat de aanvallen, door onze eigen mensen, op elk stuk kust dat ze kunnen verkopen aan buitenlandse zakenmensen om hotels te bouwen, niet zullen doorgaan. Hoewel we denken dat de slogan "No More Hotels" grote steun heeft in de gemeenschap, helpt dat niet als men blijft stemmen voor regeringen die hun eigen voordeel voorop stellen met de verkoop van grond en zelfs de zee.

Ten slotte is het duidelijk dat we, ondanks een regering die de wet niet serieus neemt, kunnen vaststellen dat we af en toe kunnen zeggen dat we in een rechtsstaat leven. De tijd dat een minister straffeloos en voor onze ogen misdrijven begaan, behoort hopelijk tot het verleden. "Het is maar goed dat er nog rechters zijn", zouden we zeggen...

Zonder veel ophef,

Reductie van democratisch tekort in het Koninkrijk

Het democratisch tekort in het Koninkrijk heeft een stap in de richting van vermindering gezet met een stille wijziging in het Statuut. Vanaf 1 januari kan Nederland haar meerderheid in de Raad van Ministers van het Koninkrijk niet langer gebruiken om regels op te leggen aan de landen buiten de parlementen. Een Koninkrijksbesluit, voorgesteld 23 jaar geleden maar pas afgelopen vrijdag afgekondigd, beëindigt deze praktijk.



Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2023

407

Rijkswet van 21 oktober 2023 tot wijziging van de artikelen 14 en 38 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden (beperken van de mogelijkheid een algemene maatregel van rijksbestuur uit te vaardigen zonder wettelijke grondslag daartoe)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is dat het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden zodanig gewijzigd wordt dat de mogelijkheid een algemene maatregel van rijksbestuur uit te vaardigen zonder wettelijke grondslag daartoe, wordt beperkt;
Zo is het, dat Wij, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, de bepalingen van het Statuut voor het Koninkrijk in acht genomen zijnde, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden wordt als volgt gewijzigd:

A

Dit werd gemeld in een artikel van CuraçaoChronicle.

Op 28 december 2000 diende de Nederlandse parlementariër Gerrit-jan van Oven (PvdA) een initiatiefwet in om de bevoegdheid van de Raad van Ministers van het Koninkrijk om samenwerking van besturen in de Caribische delen van het Koninkrijk af te dwingen via algemene bestuursmaatregelen van het Koninkrijk in te trekken. Destijds was de Nederlandse regering niet erg bereid om deze macht op te geven.

Het was pas in 2016 dat parlementariër Roelof van Laar het dossier onder ogen kreeg. Om steun te verwerven werden enkele concessies gedaan aan bezwaren van het kabinet. Een Algemene Maatregel van Rijksbestuur (AMvRB) blijft toegestaan in uitzonderlijke gevallen, maar alleen onder zeer bijzondere omstandigheden en met een beperkte duur.

Het wetsvoorstel van het Koninkrijk werd zowel door de Tweede Kamer als de Eerste Kamer aangenomen, maar vervolgens jarenlang stilgelegd. Tot afgelopen vrijdag, zonder uitleg van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, werd de wijziging in het Statuut afgekondigd in het Staatsblad door een Koninklijk Besluit.

Na goedkeuring door de Tweede en Eerste Kamer hadden ook de parlementen van Curaçao, Aruba en Sint Maarten de gelegenheid om zich uit te spreken over de kwestie. Het is niet duidelijk of de landen er zeven jaar over hebben gedaan of dat Den Haag het proces heeft vertraagd, zoals CuraçaoChronicle aangeeft. Van Laar vermoedt dat het Den Haag was, vanwege de gevolgen: alle eerder opgelegde AMvRB's moeten worden omgezet in Koninkrijkswetgeving, vastgesteld via de Koninklijke route - met advies van de landen CAS (Curaçao, Aruba en Sint Maarten).

Ex-minister Ronald Plasterk waarschuwde al in 2016 dat de "wet Van Oven" de betrokken ministeries veel extra werk zou bezorgen en volledige wetgevingsprocedures zou vereisen, van het advies van de Raad van State tot plenaire besprekingen in de Tweede en Eerste Kamer met deelname van afgevaardigden van de staten Curaçao, Aruba en Sint Maarten.

Koning Willem-Alexander ondertekende een Koninklijk Besluit op 21 oktober, bijna drie weken voor publicatie in het Staatsblad. Opvallend genoeg is hierover geen enkele publieke aankondiging gedaan.

Artikel I
A
Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:
De eerste paragraaf wordt vervangen door het volgende:
De regels met betrekking tot aangelegenheden van het Koninkrijk zullen worden vastgesteld, voor zover de materie in kwestie niet wordt geregeld in de Grondwet en behoudens de internationale bepalingen en wat is vastgesteld in andere delen van het Statuut, bij rijkswet of bij algemene maatregel van bestuur (AMvRB) die niet is gebaseerd op een rijkswet en die een maximale duur van twee jaar heeft in uitzonderlijke gevallen van urgentie. Zodra deze twee jaar zijn verstreken, wordt de algemene maatregel van bestuur automatisch buiten werking gesteld. De rijkswet of de algemene maatregel van bestuur kan aan andere organen de bevoegdheid verlenen om aanvullende regels vast te stellen. Deze opdracht of concessie aan de landen zal worden gegeven via de wetgevende macht of regering van de landen.
De tweede paragraaf wordt buiten werking gesteld. De derde en vierde paragraaf worden hernoemd als de tweede en derde paragraaf.

B
Artikel 38, paragraaf 2, wordt als volgt gewijzigd:
De zin "bij rijkswet of bij algemene maatregel van bestuur" wordt vervangen door: bij rijkswet.
De volgende zin wordt toegevoegd: In uitzonderlijke gevallen van urgentie kan bij rijkswet een algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld die niet is gebaseerd op een rijkswet en die een maximale duur van twee jaar heeft. Zodra deze twee jaar zijn verstreken, wordt de betreffende algemene maatregel van bestuur automatisch buiten werking gesteld.

Artikel II
Op het moment dat deze rijkswet in werking treedt, blijven de bestaande algemene bestuursmaatregelen waarnaar wordt verwezen in artikel 14, paragraaf 1, of in artikel 38, paragraaf 2 van het Statuut, die niet zijn gebaseerd op een rijkswet, maximaal vier jaar geldig na de inwerkingtreding van deze rijkswet. In uitzonderlijke gevallen kan bij Koninklijk Besluit worden bepaald dat een algemene maatregel van bestuur die niet is gebaseerd op een rijkswet, van kracht blijft.

Artikel III
Deze rijkswet treedt in werking op de eerste dag van de tweede kalendermaand na de datum van publicatie in het Staatsblad.

Er wordt bevolen en opgedragen dat deze rijkswet in het Staatsblad wordt gepubliceerd, in het Afkondigingsblad van Aruba, het Publicatieblad van Curaçao en het Afkondigingsblad van Sint Maarten, en dat alle relevante ministeries, autoriteiten, organen en functionarissen deze exact uitvoeren.

De publicatiedatum is 21 oktober 2023, ondertekend door Koning Willem-Alexander, minister-president Mark Rutte, en Staatssecretaris voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Alexandra van Huffelen.



Curaçao staat voor een tegenslag nu nieuwe gokwetgeving vertraging ondervindt

(CuraçaoChronicle) - Ondanks de langverwachte nieuwe gokwet in Curaçao, bedoeld als basis voor het recent geïntroduceerde licentieportaal, ondervindt de wet onverwachte vertragingen.

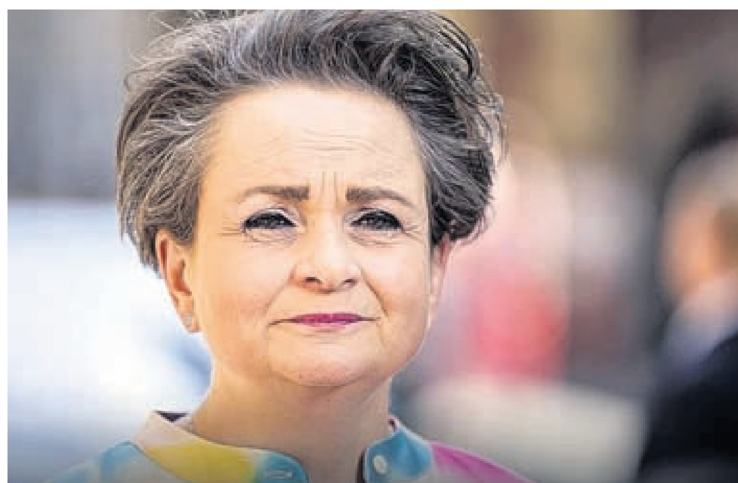


In tegenstelling tot de oorspronkelijke aankondiging dat gokbedrijven vanaf 15 november licentieaanvragen konden indienen, blijkt dat de wet nog niet definitief is. De Landsverordening op de Kansspelen (LOK), die een nieuw tijdperk inluidt voor de regulering van de gokindustrie op het eiland, wordt momenteel beoordeeld door de Raad van Advies, na kritisch commentaar van de Sociaal-Economische Raad.

Deze vertraging wordt beschouwd als een tegenslag voor de ambities van de Curaçaose overheid en minister van Financiën Javier Silvania. Ondanks de uitdagingen blijft Silvania optimistisch over de lopende ontwikkelingen in de sector.

Het pas gelanceerde portaal staat nu voor een hindernis, aangezien bijna 100 gokbedrijven al accounts hebben opgezet in afwachting van de aanstaande wetgeving. Helaas kunnen deze bedrijven zonder de definitieve goedkeuring en publicatie van de LOK-wet hun activiteiten niet volledig afstemmen op de verwachte regelgevingsveranderingen.

Van Huffelen: Geen betrokkenheid van de Rijksministerraad bij LGBT-rechten in CAS-landen



(CuraçaoChronicle) - De kans dat Nederland probeert invloed uit te oefenen op de regeringen van Curaçao, Aruba en Sint Maarten via de Rijksministerraad om de rechten van homoseksuele koppels te handhaven, is volgens staatssecretaris Alexandra Van Huffelen zeer onwaarschijnlijk. Ze gelooft dat de wettelijke barrières voor een dergelijke interventie te hoog zijn.

Deze standpunt blijkt uit haar reactie op een brief van een Arubaanse burger aan het parlement. De minister vermeldde dat ze "aanmoedigende" gesprekken voert met de regeringen en de juridische uitdaging van Curaçao en Aruba bij de Hoge Raad tegen de invoering van het 'homohuwelijk' nauwlettend volgt.

In haar antwoord betuigt staatssecretaris Van Huffelen diepe spijt dat het huwen met een gekozen partner niet universeel mogelijk is binnen het Koninkrijk, gezien de autonome status van de vier landen. Artikel 43, lid 1, van het Statuut benadrukt de verantwoordelijkheid van elk land voor het waarborgen van fundamentele mensenrechten, rechtszekerheid en goed bestuur.

De betrokkenheid van het Koninkrijk is alleen gerechtvaardigd wanneer een land moeite heeft om deze principes te implementeren, waarbij de beschermingsfunctie als laatste redmiddel wordt gebruikt. Louter tekortkomingen van een nationaal orgaan rechtvaardigen niet onmiddellijk ingrijpen door het Koninkrijk; het vereist een situatie waarin het land zelf een onaanvaardbare omstandigheid niet kan aanpakken. Gezien de lopende juridische procedures bij de Hoge Raad en het voorgestelde wetsvoorstel, gelooft Van Huffelen dat dit momenteel niet van toepassing is.
Verdragsverplichtingen binden ook de landen binnen het Koninkrijk, zoals blijkt uit de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Als staten het huwelijk niet openstellen voor partners van hetzelfde geslacht, hebben ze de positieve verplichting om een volwaardig, juridisch verankerd alternatief te bieden. Aruba heeft initiatieven genomen in deze richting, en Van Huffelen committeert zich eraan Aruba aan te moedigen om dit alomvattende alternatief aan te bieden.

Curaçao:
De oorzaak van de laatste stroomuitval is nog steeds gerelateerd aan het elektriciteitsbeveiligingssysteem



(CuraçaoChronicle) - Op dinsdag 14 november, rond 14.00 uur, vond er een stroomuitval plaats. Uit voorlopig onderzoek bleek dat er aanwijzingen waren dat er een kortsluiting had plaatsgevonden in een van de hoofdkabels die elektriciteit vervoeren tussen de onderstations aan de Nijlweg en Weis. Een diepgaander onderzoek onthulde echter dat het elektriciteitsbeveiligingssysteem niet in staat was om de impact van een kortsluiting bij de schakelinrichting van de Mundu Nobo-centrale te verwerken.

Hierdoor werden de hoofdkabels tussen de onderstations aan de Nijlweg en Weis losgekoppeld. Als gevolg hiervan ontstond er een onbalans in de spanning en frequentieniveaus van het elektriciteitsnet. Gedurende de 6 minuten na de kortsluiting werden de dieselelektriciteitscentrales en windmolens geleidelijk uitgeschakeld, waardoor er nog meer onbalans ontstond en uiteindelijk resulteerde in een stroomuitval. Ondanks verschillende uitdagingen bij het herstarten van stabiele productie slaagde Aqualectra erin om de stroomsituatie op het hele eiland Curaçao tegen 22.45 uur te herstellen.
Na de stroomuitval op 15 juni 2023 heeft Aqualectra twee uitgebreide onderzoeken gestart. Het eerste onderzoek is gerelateerd aan het elektriciteitsbeveiligingssysteem, en het tweede betreft een risicoanalyse van het elektriciteitsnet. Het elektriciteitsbeveiligingssysteem is ontworpen om te voorkomen dat een kortsluiting in het net invloed heeft op het gehele elektriciteitssysteem. Beide onderzoeken zijn eind juni gestart, met als doel ze af te ronden in december 2023.
In afwachting van de resultaten zijn bepaalde maatregelen genomen op basis van voorlopige aanbevelingen van het internationale bedrijf dat beide onderzoeken uitvoert, samen met Aqualectra. De voorlopige wijzigingen zijn zorgvuldig doorgevoerd om te proberen stroomuitval zoveel mogelijk te vermijden. Ze zijn echter voorlopig, wat betekent dat pas de definitieve resultaten van de onderzoeken, gepland om af te ronden in december 2023, een meer alomvattend beeld zullen geven van de benodigde acties om de werking van het elektriciteitsbeveiligingssysteem echt te optimaliseren.
Het is belangrijk te benadrukken dat een gebrek aan capaciteit niet de oorzaak van de stroomuitval was. In de afgelopen maanden heeft Aqualectra achterstallig onderhoud afgerond om voldoende productiecapaciteit te waarborgen voor de behoeften van de gemeenschap. Enkele weken geleden werd gemeld dat externe professionals werden ingeschakeld om al het achterstallige onderhoudswerk te voltooien. Er zijn ook enkele wijzigingen doorgevoerd om te beginnen met het optimaliseren van het beveiligingssysteem volgens voorlopige aanbevelingen. Terwijl de onderzoeken nog gaande zijn, kunnen er meer factoren worden geïdentificeerd die hebben bijgedragen aan de situatie, evenals de noodzakelijke aanpassingen aan de schakelinrichting die de kortsluiting heeft ervaren bij Mundu Nobo.
Although a blackout on an island is something that can happen, Aqualectra is aware that a blackout causes inconvenience. Aqualectra takes this opportunity to once again apologize for the inconvenience the situation caused. They continue to work on the technical security of Aqualectra and will keep the community informed as the work progresses.